

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ
Διεύθυνση Ι Προληπτικής Πυροπροστασίας.
Τμήμα 1ο Πυρ/κών κανονισμών κ' Δ/ξεων
Ταχ. Δ/ση Μουρούζη 4
Ταχ. Κωδ. 101 72 Αθήνα
Αρ.Τηλ. (01) 7215852 / 7239786
Αρ. FAX (01) 7239786

Αριθ. Πρωτ: 39112 Φ.701.2

Αθήνα 12 Οκτωβρίου 1998

ΠΡΟΣ: Όλες τις Υπηρεσίες
του Σώματος

ΚΟΙΝ: Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ
Δ/ση Οικοδ. Κτιρ/κών
Κανονισμών
Τμήμα Α'
Μεσογείων & Τρικάλων 36
115 26 ΑΘΗΝΑ

ΘΕΜΑ : “Κωδικοποίηση ερμηνευτικών - διευκρινιστικών Διαταγών επί εφαρμογής του Π.Δ. 71/88”.

ΣΧΕΤ: α.- 21881 Φ.701.2/18-7-1994 Διαταγή Α.Π.Σ.

β.- Π.Δ. 71/1988 “Κανονισμός Πυροπροστασίας Κτιρίων” (ΦΕΚ Α' 32)

1.- Με την παρούσα Διαταγή μας επιδιώκεται η συγκέντρωση των ερμηνευτικών - διευκρινιστικών Διαταγών που εκδόθηκαν κατά το παρελθόν σε μια ενιαία και σε αντικατάσταση της παραπάνω (α) σχετικής, για την ευχερέστερη αντιμετώπιση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι Πυροσβεστικές Υπηρεσίες επί ορθής εφαρμογής του Π.Δ. 71/88 όπως αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα και ισχύει σήμερα. Επίσης δίνονται διευκρινίσεις σε διατάξεις συναφών νομοθετημάτων που εμπλέκονται στην διαδικασία εφαρμογής του Π.Δ. 71/88 καθώς και κατευθύνσεις σε διαδικαστικά θέματα που προκύπτουν από την εφαρμογή του προαναφερόμενου Διατάγματος.

Όλα τα κτίρια, ανεξαρτήτως της χρήσης τους, διακρίνονται από άποψη πυροπροστασίας σε **υφιστάμενα** και **νέα**.

Οριακό σημείο για την διάκρισή τους αυτή, θεωρείται η ημερομηνία έναρξης ισχύος του **Π.Δ. 71/1988 “Κανονισμός Πυροπροστασίας Κτιρίων”**

Ως **Υφιστάμενα** κτίρια θεωρούνται εκείνα όπου η υποβολή αίτησης για έκδοση οικοδομικής άδειας έγινε πριν την ημερομηνία έναρξης ισχύος του προαναφερόμενου Προεδρικού Δ/τος, ενώ ως **νέα** θεωρούνται εκείνα τα κτίρια που η αίτηση για έκδοση οικοδομικής άδειας υποβλήθηκε μετά την έναρξη ισχύος του.

Για όλες τις χρήσεις κτιρίων, πλην αυτής των Ξενοδοχείων, η έναρξη ισχύος του Π.Δ. 71/88 καθορίστηκε να είναι δώδεκα (12) μήνες μετά τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, δηλαδή την **17-2-1989**, για δε τα νέα και υφιστάμενα Ξενοδοχεία ορίστηκε ένα (1) μήνα μετά την δημοσίευσή του, δηλαδή την **17-3-1988**.

Προκειμένου να διαπιστωθεί αν ένα κτίριο είναι νέο ή υφιστάμενο για να εφαρμοσθεί η αντίστοιχη νομοθεσία πυροπροστασίας, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να προσκομίσει την οικοδομική άδεια του κτιρίου ή εναλλακτικά οποιοδήποτε έγγραφο στοιχείο (π.χ. βεβαίωση Δήμου ή Κοινότητας, άδεια Ε.Ο.Τ, μισθωτήριο συμβόλαιο, λογαριασμό Δ.Ε.Η. κ.λ.π.) που να αποδεικνύει αν το κτίριο είναι υφιστάμενο ή νέο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

2. Γενικές Διατάξεις

2.1 Ορισμοί

2.1.1 Εξόδος κινδύνου είναι το πυράντοχο κούφωμα εισόδου από απροστάτευτη όδευση σε πυροπροστατευόμενη όδευση διαφυγής ή το άνοιγμα (με ή χωρίς κούφωμα) που οδηγεί κατευθείαν είτε σε κοινόχρηστο χώρο του οικισμού είτε σε ακάλυπτο χώρο του οικοπέδου, ο οποίος έχει άμεση επικοινωνία με κοινόχρηστο χώρο του οικισμού, ώστε να είναι δυνατή η διαφυγή των ατόμων.

2.1.2 Τελική έξοδος είναι η κατάληξη μιας πυροπροστατευόμενης συνήθως όδευσης διαφυγής που οδηγεί είτε σε κοινόχρηστο χώρο του οικισμού είτε σε ασφαλή από καπνό και φωτιά ακάλυπτο χώρο του οικοπέδου, ο οποίος έχει άμεση επικοινωνία με κοινόχρηστο χώρο του οικισμού.

2.1.3 Υπό την προϋπόθεση τήρησης των διατάξεων του άρθρου 2 του κανονισμού η έξοδος κινδύνου μπορεί εφόσον οδηγεί σε πυροπροστατευόμενη όδευση διαφυγής (II στάδιο όδευσης διαφυγής) να ταυτίζεται με την θύρα εξόδου ενός διαμερίσματος ή άλλου χώρου.

2.1.4 Σε κτίρια με περισσότερους από 6 ορόφους (συμπεριλαμβανομένου του ισογείου ή PILOTIS) η παροχή της κατακόρυφης όδευσης διαφυγής (κλιμακοστάσιο) σε οποιοδήποτε επίπεδο του κτιρίου ισούται με το άθροισμα των παροχών δύο διαδοχικών ορόφων με εξαίρεση τμήμα του κλιμακοστασίου που συνδέει τον τελευταίο όροφο με τον προτελευταίο. Η παροχή αυτού του τμήματος του κλιμακοστασίου υπολογίζεται βάσει του πληθυσμού του τελευταίου ορόφου. Το απαιτούμενο πλάτος της όδευσης διαφυγής δεν πρέπει να μειώνεται σε καμία περίπτωση κατά την πορεία προς την τελική έξοδο. Η παροχή της κατακόρυφης όδευσης, υπολογίζεται βάσει των δύο διαδοχικών ορόφων με το μεγαλύτερο πληθυσμό. Δεν επιτρέπεται να μειώνεται ο αριθμός των οδεύσεων στους υποκείμενους ορόφους.

2.1.5 Το απαιτούμενο πλάτος όδευσης διαφυγής σε συγκεκριμένο στάδιο, εκφράζεται σε ακέραιες μονάδες ή ως ακέραιο πολλαπλάσιο της μονάδας πλάτους αυξημένο κατά μισή μονάδα πλάτους και όχι σε κλάσματα. Σημειώνεται όμως ότι για τον υπολογισμό του πλάτους της τελικής εξόδου μπορεί στα ενδιάμεσα στάδια, βάσει των ειδικών διατάξεων που ισχύουν για κάθε συγκεκριμένη χρήση, να προκύπτουν πλάτη εκφραζόμενα σε οποιοδήποτε μη ακέραιο πολλαπλάσιο της μονάδας πλάτους. Η στρογγύλευση σε ακέραιο πολλαπλάσιο της μονάδας πλάτους ή ακέραιο πολλαπλάσιο της αυξημένο κατά μισή μονάδα, γίνεται μόνο για την τελική τιμή του πλάτους της τελικής εξόδου και όχι κατά τα ενδιάμεσα στάδια.

2.1.6 Οι διατάξεις της παραγράφου 2.2.1. του άρθρου 2 του Π.Δ. 71/88 καθώς και οι ειδικές διατάξεις που προβλέπουν υποχρέωση δύο εναλλακτικών εξόδων των οποίων οι οδεύσεις διαφυγής από τυχόν σημείο του χώρου ή ορόφου πρέπει να σχηματίζουν γωνία μεγαλύτερη των 45°, αναφέρονται σε ενιαίους χώρους χωρίς χωρίσματα.

2.1.7 Πυροδιαμέρισμα. Ο ορισμός αναφέρεται στον διαχωρισμό τμήματος κτιρίου από το υπόλοιπο κτίριο και από γειτονικά σε επαφή με αυτό κτίρια, καθώς και στο διαχωρισμό ολόκληρου κτιρίου (όταν δεν υποδιαιρείται σε επί μέρους πυροδιαμερίσματα) από γειτονικά σε επαφή με αυτό κτίρια. Ο προσδιορισμένος κατά περίπτωση δείκτης πυραντίστασης των δομικών στοιχείων που αναφέρεται στην διάταξη αυτή δεν αφορά τους εξωτερικούς τοίχους και τα κουφώματα του κτιρίου προς κοινόχρηστο χώρο του οικισμού ή προς ακάλυπτους χώρους του οικοπέδου, ούτε το δάπεδο που συνορεύει με το έδαφος, με την επιφύλαξη βέβαια των διατάξεων του άρθρου 1 του Π.Δ. 71/1988.

2.2 Ταξινόμηση κτιρίων σύμφωνα με τη χρήση τους.

2.2.1 Ο χαρακτηρισμός της κατηγορίας αναφέρεται σε ολόκληρο το κτίριο (π.χ. κτίριο κατοικίας αμιγές) ή σε ένα τμήμα του (π.χ. τρεις όροφοι γραφείων και τρεις όροφοι καταστημάτων) ή αφορά την κύρια χρήση του (π.χ. ξενοδοχείο και 2 υπόγειοι όροφοι γκαράζ).

2.2.2 Γενικά όταν ένα κτίριο έχει περισσότερες από μία χρήσεις η κάθε χρήση του εξετάζεται χωριστά.

2.2.3 Ένα κτίριο θεωρείται ότι έχει μία χρήση (αυτή που κυριαρχεί) όταν τυχόν επί μέρους χρήσεις είναι υποβοηθητικές της κύριας χρήσης και είναι απαραίτητο να συνυπάρχουν στο ίδιο κτίριο για την λειτουργία ενός ενιαίου λειτουργικού οργανισμού. Τυχόν δευτερεύουσα χρήση που συνυπάρχει στο κτίριο πρέπει να εξετάζεται χωριστά στις εξής περιπτώσεις :

- α)** Όταν πρόκειται για κατοικία
- β)** Αν η δευτερεύουσα χρήση καταλαμβάνει επιφάνεια μεγαλύτερη του 1/4 της συνολικής επιφάνειας του κτιρίου και
- γ)** Σε ειδικές περιπτώσεις που προκύπτουν από τις ειδικές διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες επιβάλλεται να εξετάζεται χωριστά τμήμα κτιρίου με ορισμένη χρήση ανεξάρτητα από το εμβαδόν του τμήματος π.χ. χώροι συνάθροισης κοινού, καταστήματα κ.λ.π.

2.3 Για τα κτίρια ή τμήματά τους τα οποία ανήκουν στην κατηγορία **υψηλού βαθμού κινδύνου** (δηλαδή όταν τα περιεχόμενα παρουσιάζουν μεγάλη αναφλεξιμότητα, μεγάλη ταχύτητα επιφανειακής εξάπλωσης της φλόγας και έκλυση θερμότητας ή παράγουν πολλά τοξικά καυσαέρια ή έχουν κίνδυνο έκρηξης ή η μέση πυκνότητα του πυροθερμικού φορτίου του κτιρίου είναι μεγαλύτερη από 2.000 MJ/m² - περίπου 100 Kg/m² ισοδύναμο ξύλου), εκτός από τις διατάξεις της παραγρ. **1.2.3** του άρθρου **1** και αυτών της κύριας χρήσης του κτιρίου, έχουν εφαρμογή και οι διατάξεις της παραγρ. **3.3.3** του άρθρου **3**.

Επισημαίνεται ότι η εγκατάσταση αυτομάτου συστήματος πυρόσβεσης που επιβάλλεται από την παραγρ. **1.2.3** εδάφιο γ του άρθρου **1** αφορά τους χώρους που ανήκουν στην κατηγορία υψηλού βαθμού κινδύνου και όχι μεμονωμένους επικίνδυνους χώρους (όπως λεβητοστάσια, μαγειρεία, χώροι κεντρικών εγκαταστάσεων συσκευών κλιματισμού κ.λ.π.).

Στους μεμονωμένους επικίνδυνους χώρους εφαρμόζονται τα μέτρα των Ειδικών Διατάξεων για κάθε χρήση. Επίσης ένας μεμονωμένος επικίνδυνος χώρος μπορεί επιπλέον να θεωρηθεί και υψηλού βαθμού κινδύνου αν συντρέχει μία εκ των προαναφερόμενων προϋποθέσεων (π.χ. αποθήκη καυσίμων με πυροθερμικό φορτίο μεγαλύτερο από 2.000 MJ/m²), οπότε θα εφαρμοστούν αθροιστικά όλα τα μέτρα που διαλαμβάνονται για τους μεμονωμένους επικίνδυνους χώρους και τους χώρους υψηλού βαθμού κινδύνου.

2.4 Χώρος κυρίας χρήσης του κτιρίου καλείται ο προοριζόμενος από την κατασκευή για πολύωρη σ' αυτόν παραμονή ανθρώπων για διημέρευση, συναναστροφή, εργασία, ανάπαυση και ύπνο καθώς και οι χώροι αναμονής του κοινού, με την προϋπόθεση ότι ο χώρος αυτός θα έχει ή θα δύναται να αποκτήσει ελεύθερο εσωτερικό ύψος τουλάχιστον 2.40 μ.

2.5 Σύμφωνα με τον ισχύοντα Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό (Γ.Ο.Κ.) εξώστες ανοικτοί εντός υψηλών αιθουσών συγκεντρώσεως κοινού για αναψυχή ή εργασία (π.χ. κέντρο διασκέδασης, ή κατάσταση πώλησης, κτίρια Τραπεζών και παρόμοιοι χώροι) επιτρέπονται εφόσον δεν καλύπτουν περισσότερο του μισού της έκτασης της αίθουσας, η δε κατασκευή και διάταξη αυτών ανταποκρίνεται στην χρήση τους μόνο ως παραρτήματα των εν λόγω αιθουσών και όχι σε άλλη αυτοτελή χρήση.

Η προσπέλαση προς τον ανοικτό εξώστη επιτρέπεται μόνο διά κλίμακος ευρισκόμενης απαραίτητα εντός των χώρων του καταστήματος ή της αίθουσας που ευρίσκεται ο ανοικτός εξώστης και εφόσον η χωρητικότητά τους είναι μικρότερη των 50 ατόμων τότε το προβλεπόμενο εσωτερικό κλιμακοστάσιο κρίνεται ικανοποιητικό για την διαφυγή του κοινού με τον όρο ότι θα είναι πυραντόχου κατασκευής και θα έχει ελάχιστο ελεύθερο πλάτος 1,10 μέτρα.

2.6 Ο συντελεστής δόμησης, οι κατασκευές πάνω από το κτίριο, το μέγιστο ύψος του κτιρίου, το ελάχιστο ελεύθερο ύψος ορόφου και οι χώροι που λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του συντελεστή δόμησης καθώς και οι χώροι κυρίας χρήσης καθορίζονται από τις διατάξεις του Γ.Ο.Κ.

3. Ενεργητική Πυροπροστασία

3.1 Μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο

3.1.1 Η επιλογή της κατηγορίας του μόνιμου υδροδοτικού πυρ/κού δικτύου για κάθε συγκεκριμένη περίπτωση γίνεται σύμφωνα με το εδάφιο (δ) της παραγρ. 6 του παραρτήματος Β' της 3/81 Πυρ/κής Διάταξης (ΦΕΚ Β' 20), ύστερα από έγκριση της Πυρ/κής Αρχής, ανάλογα με το μέγεθος του προς προστασία χώρου και του κινδύνου έκρηξης πυρκαϊάς εντός αυτών. Επισημαίνεται ότι οι κατηγορίες μόνιμου υδροδοτικού πυροσβεστικού δικτύου Ι και ΙΙΙ πρέπει να επιβάλλονται συνήθως σε βιομηχανικούς-βιοτεχνικούς και αποθηκευτικούς χώρους που συσσωρεύεται μεγάλο πυροθερμικό φορτίο και υπάρχει δυνατότητα συγκρότησης οργανωμένης ομάδας πυροπροστασίας από τους εργαζόμενους των επιχειρήσεων αυτών.

3.1.2 Οπου η πηγή ύδατος δεν εξασφαλίζει την απαιτούμενη ποσότητα νερού και πίεση για την κανονική λειτουργία του μόνιμου υδροδοτικού πυρ/κού δικτύου, σύμφωνα με το εδάφιο (ε) της παραγρ. 6 του ιδίου παραρτήματος, πρέπει να κατασκευάζεται αποθήκη (δεξαμενή) χωρητικότητας ικανής για την εξυπηρέτηση του δικτύου επί 30 λεπτά της ώρας τουλάχιστον.

3.1.3 Σε καμμία διάταξη του αναφερόμενου παραρτήματος ή σε βιβλιογραφία σχετική με το θέμα, δεν καθορίζεται ο αριθμός ταυτόχρονης λειτουργίας πυροσβεστικών φωλεών για τον υπολογισμό της χωρητικότητας της δεξαμενής ύδατος μόνιμου υδροδοτικού πυρ/κού δικτύου.

Η Πυροσβεστική Υπηρεσία σαν αρμόδια Αρχή για την έγκριση της κατηγορίας του μόνιμου υδροδοτικού πυρ/κού δικτύου των διαφόρων επιχειρήσεων, θα καθορίζει και τον αριθμό των πυρ/κών φωλεών που θα λειτουργούν ταυτόχρονα σε κάθε περίπτωση για τον υπολογισμό της χωρητικότητας της δεξαμενής, αφού ληφθούν υπόψη παράγοντες όπως το μέγεθος της επιχείρησης, το θερμικό φορτίο, απόσταση από την πλησιέστερη Π.Υ., αναπλήρωση δεξαμενής, γειτνίαση με άλλες επιχειρήσεις κ.λ.π.

3.1.4 Οι Πυροσβεστικές Υπηρεσίες θα αποδέχονται τις ελάχιστες απαιτήσεις παροχής ύδατος σε μόνιμο υδροδοτικό πυρ/κό δίκτυο των κατηγοριών Ι και ΙΙΙ, αυτές που διαλαμβάνονται στην Ε Η1/455/15-11-1987 Απόφαση Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε (Τ.Ο.Τ.Ε.Ε 2451/86 ΦΕΚ 632 Β/26-11-1987) καθώς στο Παράρτημα “Β” της 3/1981 Πυρ/κής Διάταξης, δηλαδή 1900 λίτρα ανά λεπτό της ώρας για χρονική περίοδο τουλάχιστον 30 λεπτών. Οπου υπάρχουν περισσότερες από μία στήλες, η ελάχιστη παροχή νερού πρέπει να είναι 1200 λίτρα ανά λεπτό στην πρώτη στήλη και 750 λίτρα το λεπτό σε κάθε πρόσθετη στήλη για χρονική περίοδο 30 λεπτών, η δε συνολική παροχή δεν πρέπει να ξεπερνά τα 7.200 λίτρα ανά λεπτό.

3.1.5. Η τροφοδοσία μόνιμου υδροδοτικού πυροσβεστικού δικτύου από αγωγό δικτύου πόλης γίνεται αποδεκτή, ενώ για την τροφοδοσία του αυτόματου συστήματος καταιονισμού ύδατος (SPRINKLER) απαιτείται είτε η ύπαρξη δεξαμενής ύδατος ανάλογης χωρητικότητας σε σχέση με τις απαιτήσεις του χώρου που πρόκειται να προστατευθεί, είτε αγωγός δικτύου πόλης που τροφοδοτείται από τα δύο άκρα του με αγωγούς μεγάλων διατομών, οι οποίοι όμως υποχρεωτικά πρέπει να έχουν και δύο διαφορετικές πηγές τροφοδότησης, ήτοι μία (1) για κάθε άκρο. Σ’ αυτές δε τις περιπτώσεις θα ζητείτε έγγραφη βεβαίωση από την εταιρεία ύδρευσης (π.χ. Ε.Υ.Δ.Α.Π. κ.λ.π.) ότι ο αγωγός του δικτύου πόλης τροφοδοτείται από δύο διαφορετικές πηγές τροφοδότησης, μία (1) για κάθε άκρο.

3.1.6 Σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην παράγραφο **3.6.1** του Κεφ.Β’ της Τ.Ο.Τ.Ε.Ε. 2451/1986, διαφαίνεται ότι δύναται να χρησιμοποιηθεί πλαστικός σωλήνας σε πυροπροστατευμένη (επιχωμένη-υπόγεια) διαδρομή δικτύου σωληνώσεων αυτομάτων συστημάτων καταιονισμού ύδατος.

Στην περίπτωση χρήσης πλαστικών σωλήνων, αυτή να γίνεται με την προϋπόθεση ότι παρουσιάζει μηχανικές ιδιότητες-αντοχές που υπερκαλύπτουν τις απαιτήσεις της χρήσης για την οποία προορίζεται και επίσης είναι επαρκώς επιχωμένοι και πυράντοχα καλυμμένοι, ώστε να μην προσβάλλονται από την θερμότητα που ενδεχομένως αναπτυχθεί στον χώρο διέλευσής τους.

Σε μόνιμα υδροδοτικά πυροσβεστικά δίκτυα εντός κτιρίων, επειδή σε περίπτωση πυρκαγιάς κατά την οποία εκτεθεί μία πυροσβεστική φωλιά και τα συνδεδεμένα μεταλλικά μέρη του δικτύου σωληνώσεων διανομής, η θερμότητα θα μεταφερθεί ταχύτατα και στο σημείο σύνδεσης του μεταλλικού με το πλαστικό τμήμα του σωλήνα, με πιθανή συνέπεια την αστοχία της στεγανότητας της σύνδεσης, η χρήση πλαστικού σωλήνα κρίνεται μίη ασφαλής και κατά συνέπεια μίη αποδεκτή.

Προς την ίδια κατεύθυνση οδηγούν τα αναφερόμενα στις παραγράφους **5.4.1.** του Κεφ.Α’ της Τ.Ο.Τ.Ε.Ε. 2451/86 και 6.3 του Προτύπου ΕΛΟΤ 664/2, όπου ως υλικά κατασκευής των σωλήνων αναφέρονται ο χάλυβας και ο χυτοσίδηρος, ενώ επίσης στον Κώδικα NFPA 14/1990 «Πρότυπο για την εγκατάσταση υδροδοτικών συστημάτων (με πυροσβεστικές φωλιές)» ο σχετικός πίνακας με προτεινόμενα υλικά περιέχει μόνο μεταλλικούς σωλήνες.

Άλλοι τύποι σωλήνων μπορούν να χρησιμοποιηθούν, αλλά μόνο εφόσον έχουν εξετασθεί και καταχωρηθεί σε καταλόγους για την συγκεκριμένη χρήση από εργαστήρια και επιστημονικούς φορείς ελέγχων και επιπλέον έχουν γίνει αποδεκτά από την αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή.

3.1.7 Οι κολυμβητικές δεξαμενές (πισίνες), δεν γίνονται αποδεκτές ως κύριες πηγές υδροδότησης των μονίμων συστημάτων πυρόσβεσης, γιατί σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας πυροπροστασίας σε ό,τι αφορά τις απαιτήσεις των μονίμων συστημάτων πυρόσβεσης, καθορίζονται σαφέστατα οι αποδεκτές πηγές υδροδότησης χωρίς σ' αυτές να συμπεριλαμβάνονται οι δεξαμενές κολύμβησης (πισίνες) και συγκεκριμένα:

- στην παράγραφο **5** του Παραρτήματος Β' "Βασικά στοιχεία υδροδοτικού πυροσβεστικού δικτύου" της 3/1981 Πυροσβεστικής Διάταξης,
- στις παραγράφους **2.2** και **4.1** της Τεχνικής Οδηγίας Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Τ.Ο.Τ.Ε.Ε.) 2451/86
- στην παράγραφο **2.5** της Πυροσβεστικής Έκδοσης 7/1981 "Μόνιμα Πυροσβεστικά Συστήματα" του Αρχηγείου Πυροσβεστικού Σώματος και
- στην παράγραφο **12.2.2** του Προτύπου ΕΛ.Ο.Τ. 664 "Συστήματα πυροσβεστικών εγκαταστάσεων με νερό"

Μία (1) πηγή ύδατος για την τροφοδοσία ενός μονίμου πυροσβεστικού δικτύου είναι επαρκής, εάν δύναται να τροφοδοτήσει αυτομάτως αυτό, με την ποσότητα ύδατος, η οποία απαιτείται για την προστασία του κτιρίου και με τις πιέσεις που απαιτούνται για κάθε περίπτωση. Τουλάχιστον μια από τις πηγές ύδατος για το μόνιμο πυροσβεστικό δίκτυο να είναι σε θέση να τροφοδοτήσει αυτό με τις απαιτούμενες ποσότητες ύδατος, μέχρι να τεθούν σε λειτουργία δευτερεύουσες πηγές τροφοδότησης.

Επομένως οι κολυμβητικές δεξαμενές (πισίνες) μπορούν να γίνουν αποδεκτές μόνο ως εφεδρικές πηγές υδροδότησης.

3.1.8. Το μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο μιας επιχείρησης δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιείται για τις λειτουργικές της ανάγκες, καθότι αυτό πρέπει να είναι αυτόνομο και ανεξάρτητο από τις λοιπές λειτουργικές ανάγκες της επιχείρησης, υπό την έννοια ότι δεν επιτρέπεται η κατανάλωση νερού που προορίζεται για την κάλυψη των αναγκών πυρόσβεσης, ούτε η μεταβολή βασικών παραμέτρων της λειτουργίας του, όπως της πίεσης ή της παροχής.

3.1.9 Για τις ανάγκες λειτουργίας των μονίμων υδροδοτικών πυροσβεστικών δικτύων, σχετικά με τον απαιτούμενο αριθμό κύριων και εφεδρικών αντλιών, ανάλογα με την περίπτωση θα εφαρμόζετε τα εξής:

α.- Σε ό,τι αφορά τις αντλίες των μονίμων υδροδοτικών πυροσβεστικών δικτύων νέων επιχειρήσεων που υποβάλλουν για πρώτη φορά μελέτη πυροπροστασίας και ζητούν πιστοποιητικό πυροπροστασίας, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγρ. **7** του Παραρτήματος Β' της 3/1981 Πυρ/κής Δ/ξης, σε συνδυασμό με την παραγρ **4.1** του Κεφαλαίου Β' της Τεχνικής Οδηγίας Τ.Ε.Ε. 2451/1986.

β.- Στις περιπτώσεις όπου επιχειρήσεις ζητούν ανανέωση πιστοποιητικών πυροπροστασίας με βάση μελέτες που είχαν εγκριθεί και για την λειτουργία των μονίμων υδροδοτικών δικτύων χρησιμοποιούσαν, ως κύρια αντλία μία αυτόνομη εσωτερικής καύσης, χωρίς εφεδρική ηλεκτροκίνητη, τότε εφόσον είναι αυτόματη, σύμφωνα με την παράγραφο **5α** του Παραρτήματος Β' της 3/1981 Πυρ/κής Δ/ξης και πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγρ.**6α** του εν λόγω Παραρτήματος, θα εξακολουθούν να ισχύουν οι ίδιες ρυθμίσεις. Επίσης οι ίδιες ρυθμίσεις θα εξακολουθούν να ισχύουν και σε υφιστάμενες επιχειρήσεις για τις οποίες υποβάλλεται συμπληρωματική μελέτη με επέκταση του υπάρχοντος μονίμου υδροδοτικού δικτύου ή όταν υποβάλλεται νέα μελέτη πυροπροστασίας λόγω αλλαγής χρήσης ή κατηγορίας κινδύνου πυρκαγιάς και η επιχείρηση καλύπτεται από το υπάρχον μόνιμο υδροδοτικό δίκτυο το οποίο εγκρίθηκε με την παραπάνω διαδικασία, εφόσον όμως παραμένουν ίδιες οι απαιτήσεις σε πίεση και παροχή νερού.

γ.- Από τα Παραρτήματα “Β” και “Γ” της 3/1981 Πυρ/κής Δ/ξης, την Τεχνική Οδηγία Τ.Ε.Ε. 2451/86, το Πρότυπο ΕΛΟΤ 664 και τη λοιπή βιβλιογραφία, δεν προκύπτει ρητή διάταξη που να υποχρεώνει το αντλητικό συγκρότημα του μονίμου υδροδοτικού πυροσβεστικού δικτύου να βρίσκεται σε κλειστό χώρο.

Πέρα των ανωτέρω όμως και με βάση την πυροσβεστική δεοντολογία, ευνόητο είναι ότι το αντλιοστάσιο πρέπει να εγκαθίσταται σε στεγασμένο χώρο, ώστε να προφυλάσσεται από τα διάφορα καιρικά φαινόμενα και άλλους αστάθμητους παράγοντες και επιπλέον η θερμοκρασία του αντλιοστασίου να διατηρείται στα επιθυμητά επίπεδα.

3.1.10 Σε όλα τα κτίρια με συνολικό ύψος άνω των 28 μέτρων απαιτείται η εγκατάσταση μόνιμου υδροδοτικού πυροσβεστικού δικτύου.

3.1.11 Οπου από τον Κανονισμό αναφέρεται η παράμετρος “ύψος κτιρίου” ως προϋπόθεση για την επιβολή της εγκατάστασης μόνιμων μέσων πυροπροστασίας (π.χ. μόνιμο πυροσβεστικό υδροδοτικό δίκτυο) θα λαμβάνεται υπόψη το συνολικό ύψος του κτιρίου μόνο για τα κτίρια αμιγούς χρήσης. Όταν όμως στο κτίριο συνυπάρχουν και άλλες χρήσεις, εκτός της κυρίας χρήσης, τότε κριτήριο για την επιβολή των μόνιμων συστημάτων πυροπροστασίας αποτελεί η υψομετρική στάθμη της οροφής του τελευταίου ορόφου με τη χρήση που από τις ειδικές διατάξεις του Π.Δ. 71/88 προκύπτει η επιβολή μόνιμων συστημάτων ως συνάρτηση του ύψους κτιρίου.

Για παράδειγμα, σε κτίριο όπου η χρήση του ισογείου είναι “καταστήματα” και οι υπέργειοι όροφοι έχουν χρήση “κατοικία” το δε συνολικό ύψος του κτιρίου υπερβαίνει τα 15 μέτρα χωρίς να ξεπερνά τα 28 μέτρα, δεν απαιτείται η εγκατάσταση μόνιμου πυροσβεστικού υδροδοτικού δικτύου.

3.2 Συστήματα συναγερμού

3.2.1 Από τις ειδικές διατάξεις του Π.Δ. 71/88 επιβάλλεται στα κτίρια διαφόρων χρήσεων η ενεργοποίηση του συναγερμού είτε αυτή γίνεται με τους ηλεκτρικούς αγγελτήρες, είτε με τα συστήματα ανίχνευσης και πυρόσβεσης να μεταβιβάζεται αυτόματα στην πλησιέστερη Πυρ/κή Υπηρεσία. Εξυπακούεται ότι η υποχρέωση αυτή θα πραγματοποιείται εφόσον και οι Πυρ/κές Υπηρεσίες διαθέτουν την ανάλογη τεχνική υποδομή που απαιτείται για το σκοπό αυτό. Σε περιπτώσεις που η σύνδεση είναι τεχνικά αδύνατη, λόγω ελλείψεως υποδομής της Πυρ/κής Υπηρεσίας, δεν πρέπει τούτο να αποτελεί καθοριστικό παράγοντα μη χορήγησης πιστοποιητικού πυροπροστασίας, εφόσον η επιχείρηση διαθέτει όλα τα άλλα μέτρα και μέσα ενεργητικής πυροπροστασίας που επιβάλλονται από την σχετική νομοθεσία.

3.3. Συστήματα τοπικής εφαρμογής

Το αυτόματο σύστημα τοπικής εφαρμογής εγκαθίσταται για την προστασία μεμονωμένων επικίνδυνων χώρων και πρέπει τουλάχιστο να αποτελείται από:

α) Ένα (1) τουλάχιστον πυροσβεστήρα ξηράς κόνεως ή άλλου κατά περίπτωση ενδεικνυόμενου και εγκεκριμένου κατασβεστικού υλικού, σε ποσότητα που επαρκεί για να καλύψει τις ανάγκες του χώρου που πρόκειται να προστατευτεί.

β) Ένα (1) τουλάχιστον ακροφύσιο άνωθεν των εστιών για την εκτόξευση του κατασβεστικού υλικού κατά την χειροκίνητη λειτουργία, από τον μοχλό χειροκίνητης ενεργοποίησης που βρίσκεται στη φιάλη.

γ) Μία (1) τουλάχιστον κεφαλή SPRINGLER 141⁰ C, άνωθεν των υπό προστασία επιφανειών για αυτόματη λειτουργία, όταν η θερμοκρασία ανέλθει στους 141⁰ C.

δ) Σωληνώσεις για τη μεταφορά του κατασβεστικού υλικού από τους πυροσβεστήρες προς τα ακροφύσια και τα SPRINGLER.

ε) Μοχλό για τη χειροκίνητη λειτουργία του συστήματος.

4. Ταξινόμηση κτιρίων - Ειδικές διατάξεις

4.1 Σύμφωνα με την παραγρ. 2 του άρθρου 1 του Π.Δ. 71/88 τα κτίρια ταξινομούνται ανάλογα με την χρήση τους σε κατηγορίες και αρμόδια Αρχή, για την κατάταξη ενός κτιρίου στην συγγενέστερη κατηγορία είναι η κατά τύπο Πολεοδομική Υπηρεσία, στην οποία υποβάλλεται ολόκληρος ο φάκελος με πλήρη δικαιολογητικά για την έκδοση της άδειας οικοδομής του κτιρίου.

4.2. Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 15 του Κανονισμού, αποκλειστικά αρμόδια Αρχή για την έγκριση της μελέτης από άποψη παθητικής πυροπροστασίας είναι η Πολεοδομία, η δε Πυροσβεστική Υπηρεσία εγκρίνει τη μελέτη μόνο από άποψη ενεργητικής πυροπροστασίας.

Σε ορισμένες όμως περιπτώσεις που διαπιστώνεται, τόσο κατά το στάδιο της έγκρισης μελετών ενεργητικής πυροπροστασίας όσο και κατά την αυτοψία για τη χορήγηση πιστοποιητικού, η μη ορθή σύνταξη των μελετών παθητικής πυροπροστασίας οι οποίες έχουν ελεγχθεί - θεωρηθεί από τα κατά τύπους Πολεοδομικά γραφεία και παρατηρούνται αποκλίσεις από τα οριζόμενα στο Π.Δ. 71/1988, κυρίως σε ό,τι αφορά τον αριθμό και το πλάτος των κλιμακοστασίων, των οδύσεων διαφυγής και το μέγιστο εμβαδόν πυροδιαμερίσματος ενός τμήματος κτιρίου, τότε :

α) Αν από τις παραλείψεις της παθητικής πυροπροστασίας επηρεάζονται τα μέτρα και μέσα ενεργητικής πυροπροστασίας που πρέπει να εγκατασταθούν στο κτίριο, δεν θα εγκρίνετε τις μελέτες ενεργητικής πυροπροστασίας ή δεν χορηγείτε πιστοποιητικό πυροπροστασίας, αλλά θα ενημερώνετε τα οικεία Πολεοδομικά Γραφεία για την επανεξέταση της μελέτης παθητικής πυροπροστασίας του κτιρίου και την διόρθωσή της σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 71/1988. Αν όμως τα Πολεοδομικά Γραφεία δεν ανταποκρίνονται στις παρατηρήσεις των Πυροσβεστικών Υπηρεσιών, τότε να ζητείτε εγγράφως την συγκρότηση Επιτροπής αποτελούμενη από εκπροσώπους της οικείας Πυρ/κής Υπηρεσίας και του Πολεοδομικού Γραφείου, κατ' εφαρμογή άλλωστε του άρθρου 15 του Π.Δ. 71/1988, ώστε από κοινού να αποφαινούνται για την πληρότητα των μέτρων και μέσω των παθητικής και ενεργητικής πυροπροστασίας του κτιρίου, συντάσσοντας σχετικό Πρακτικό.

Για παράδειγμα, αν σε νέα μονόροφη αποθήκη κατηγορίας κατηγορίας κινδύνου Z2 εμβαδού 5.000 τετ. μέτρων δεν προβλέπεται από την εγκεκριμένη μελέτη παθητικής πυροπροστασίας η δημιουργία πυροδιαμερισμάτων, σύμφωνα με τον Πίνακα Z4 του άρθρου 11 του Π.Δ. 71/88, τότε θα πρέπει να απαιτηθεί η εγκατάσταση αυτόματου συστήματος καταιονητήρων (SPRINGLERS) για να επιτραπεί η αύξηση του εμβαδού πυροδιαμερίσματος από τα 2.500 τετ. μέτρα στα 5.000 τετ. μέτρα.

β) Όταν κατά τον έλεγχο της μελέτης πυροπροστασίας διαπιστώνονται παραλείψεις στη παθητική πυροπροστασία, οι οποίες όμως δεν επηρεάζουν τα μέσα ενεργητικής πυροπροστασίας, τότε θα προβαίνετε στην έγκριση της μελέτης ενεργητικής πυροπροστασίας, για να μην σημειώνεται χρονική καθυστέρηση στην έκδοση της οικοδομικής άδειας, αλλά θα ενημερώνετε εγγράφως την Πολεοδομία να προβεί στις απαραίτητες διορθώσεις της μελέτης παθητικής και να σας αποστείλλει ένα διορθωμένο αντίγραφο της παθητικής για την ενημέρωση του φακέλλου.

5. Κατοικίες (άρθρο 5).

5.1 Στην παραγρ. **3.1** και συγκεκριμένα στην στήλη του ΠΙΝΑΚΑ “Τύπος κτιρίου” γίνεται η ακόλουθη διάκριση :

- α)** Μονόροφα Ισόγειο
  - β)** 2 - 4 ορόφους
  - γ)** 5 - 8 ορόφους
  - δ)** πάνω από 8 ορόφους
- Η PILOTIS υπολογίζεται όροφος.

5.2 Τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας για κτίρια κατοικιών που εμπίπτουν στις διατάξεις του Π.Δ/τος 71/88 καθορίζονται από το άρθρο **5** αυτού και εφαρμόζονται κατά την διαδικασία του άρθρου **15** όπως αυτό συμπληρώθηκε με το Π.Δ. 374/88 και ισχύει σήμερα.

5.3 Ο φωτισμός των οδούσεων διαφυγής σε κτίρια κατοικιών που αναφέρεται στην παραγρ. **2.3.1** του άρθρου **5** δεν έχει καμμία σχέση με τον εφεδρικό ή το φωτισμό ασφαλείας, αλλά είναι ο τεχνητός φωτισμός με πηγή ενέργειας το ηλεκτρικό ρεύμα της Δ.Ε.Η όπως αυτό σαφέστερα περιγράφεται στις παραγράφους **2.6.1** και **2.6.2** των γενικών διατάξεων του κανονισμού.

5.4 Τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας σε υφιστάμενα κτίρια κατοικιών όταν τούτο ζητηθεί προτείνονται από τις Π.Υ. με την σύνταξη έκθεσης επιθεώρησης σύμφωνα με την 7600/700 Φ.51/1/6-7-1960 Εγκύκλιο Δ/γή Α.Π.Σ.

5.5 Σύμφωνα με το άρθρο **27** παράγρ. **2.4.3.4** του Κτιριοδομικού Κανονισμού (ΦΕΚ.59/Δ/3-2-89) απαγορεύεται η χρήση υγραερίων καυσίμων για κεντρικές θερμάνσεις, εκτός αν χρησιμοποιείται αέριο με συνεχή ροή από δίκτυο φωταερίου ή φυσικού αερίου πόλης.

5.6 Στις περιπτώσεις δεξαμενών πετρελαίου που βρίσκονται σε λεβητοστάσια και χρησιμοποιούνται για ανάγκες κεντρικής θέρμανσης κατοικιών (υφισταμένων-νέων) από άποψη πυροπροστασίας εφαρμόζονται οι διατάξεις του Π.Δ. 922/1977 (ΦΕΚ Α' 315) σε συνδυασμό του άρθρου **27** του Κτιριοδομικού Κανονισμού.

Επίσης σε χώρους λεβητοστασιών, δεξαμενών καυσίμων κ.λ.π., κτιρίων με χρήση κατοικίας, για τα οποία έχει εκδοθεί άδεια οικοδομής μετά την έναρξη ισχύος του Π.Δ. 71/88, επιπλέον των μέτρων του Π.Δ. 922/1977, έχουν εφαρμογή και οι διατάξεις των παραγρ. **3.3** και **4.2** του άρθρου **5** του Π.Δ 71/1988.

6. Ξενοδοχεία (άρθρο 6)

6.1 Στην κατηγορία ξενοδοχεία περιλαμβάνονται όλες οι τουριστικές εγκαταστάσεις που αναφέρονται στις προδιαγραφές του Ε.Ο.Τ με χρήση προσωρινής διαμονής, δηλαδή ξενοδοχεία, ξενώνες, μοτέλ, BUNGALOWS, επιπλωμένα διαμερίσματα, κατασκηνώσεις, (CAMPINGS) ή άλλης Ελληνικής ή ξένης προέλευσης ανάλογης ονομασίας, που χρησιμοποιούνται για ύπνο.

6.2 Για τις κατασκηνώσεις (CAMPINGS) (υφιστάμενες - νέες), θα συντάσσεται μελέτη πυροπροστασίας και θα λαμβάνονται τα παρακάτω προληπτικά και κατασταλτικά μέτρα και μέσα πυροπροστασίας. Επισημαίνεται όμως ότι όταν υπάρχουν κτίρια, θα εφαρμόζονται οι διατάξεις του Π.Δ. 71/88 για κάθε χρήση του κτιρίου.

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ

α. Εντός των ευρύτερων χώρων των κατασκηνώσεων, να υπάρχουν δρόμοι προσπέλασης των οχημάτων.

β. Να γίνεται τακτική αποπήλωση των χώρων, κόψιμο των θάμνων και χαμηλών κλάδων των δένδρων κ.λ.π.

γ. Περιμετρικά των υπαίθριων χώρων της όλης εγκατάστασης των κατασκηνώσεων να υπάρχει ειδική κατασκευασμένη αντιπυρική ζώνη ασφάλειας, πλάτους 8 - 10 μέτρων.

δ. Να υπάρχει ειδικός διαμορφωμένος χώρος (Γήπεδα κ.λ.π.), ο οποίος θα χρησιμοποιείται σαν χώρος συγκέντρωσης των κατασκηνωτών σε περίπτωση ανάγκης.

ε. Να υπάρχει μεγαφωνικό σύστημα, με εφεδρική πηγή ενέργειας, το οποίο να καλύπτει αποτελεσματικά όλους τους χώρους των εγκαταστάσεων.

στ. Όταν η κατασκήνωση βρίσκεται εντός δασικής έκτασης ή πλησίον αυτής, να λαμβάνονται υπόψη και οι διατάξεις του Ν. 998/1979 (ΦΕΚ Α'289).

ΚΑΤΑΣΤΑΛΤΙΚΑ

α) Μόνιμο υδροδοτικό πυρ/κό δίκτυο που να καλύπτει αποτελεσματικά όλους τους υπαίθριους χώρους της όλης εγκατάστασης των κατασκηνώσεων με την δυνατότητα αυτό να προστατεύει και τους εστεγασμένους χώρους. Ως ενδεικνυόμενη κατηγορία υδροδοτικού δικτύου θεωρείται η κατηγορία II.

Η χρήση πλαστικών σωλήνων δύναται να γίνεται αποδεκτή αποκλειστικά και μόνο σε υπαίθριους χώρους, με την προϋπόθεση να είναι επαρκώς επιχωμένοι και πυράντοχα καλυμμένοι, ώστε να μην προσβάλλονται από την θερμότητα που ενδεχομένως αναπτυχθεί στο χώρο διέλευσής τους. Επίσης οι σωλήνες αυτοί θα πρέπει να παρουσιάζουν μηχανικές ιδιότητες - αντοχές που υπερκαλύπτουν τις απαιτήσεις της χρήσης για την οποία προορίζονται.

β) Σε διάφορα σημεία εντός του ευρύτερου χώρου των κατασκηνώσεων να υπάρχουν ειδικοί στεγασμένοι χώροι, πυρ/κά σημεία (ΣΤΑΘΜΟΙ), που θα περιέχουν βαρέλια με άμμο, πτύα, σκαπάνια, τσεκούρια και δύο (2) πυροσβεστήρες εγκεκριμένου κατασβεστικού υλικού και αναλόγου βάρους.

Ο αριθμός των παραπάνω πυρ/κών σημείων θα καθορίζεται σύμφωνα με την έκταση που καταλαμβάνει η κατασκήνωση.

6.3 Τα πιστοποιητικά πυροπροστασίας που θα χορηγείτε σε κατασκηνώσεις (CAMPINGS) που αδειοδοτούνται από τον Ε.Ο.Τ. θα έχουν χρονική ισχύ πέντε (5) έτη.

Για τις κατασκηνώσεις που αδειοδοτούνται από το Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας, βάσει των Γ2B/οικ. 3396/1975 (ΦΕΚ Β' 438), Φ. 200/Γ2B/6467/1985 (ΦΕΚ Β' 718) και 1277/1989 (ΦΕΚ Β' 199) Υπουργικών Αποφάσεων, προβλέπεται μεταξύ των άλλων για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας, η οποία έχει χρονική ισχύ ένα (1) έτος και η προσκόμιση βεβαίωση πυρασφαλείας. Ως εκ τούτου η χρονική διάρκεια της βεβαίωσης πυρασφαλείας που θα χορηγείτε σε κατασκηνώσεις που αδειοδοτούνται από το Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας θα είναι ένα (1) έτος, όπως η άδεια λειτουργίας.

6.4 Για ξενοδοχεία (νέα - υφιστάμενα) στα οποία λειτουργούν ή πρόκειται να λειτουργήσουν αίθουσες συνάθροισης κοινού ή άλλα καταστήματα θα συντάσσεται ενιαία μελέτη πυροπροστασίας και θα χορηγείται πιστοποιητικό αποκλειστικά και μόνο στο όνομα της ξενοδοχειακής επιχείρησης, αφού ληφθούν στο σύνολό τους τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας που προβλέπονται από την αντίστοιχη νομοθεσία.

6.5 Όταν ένα κτίριο προσωρινής διαμονής (νέο - υφιστάμενο) απέχει από οποιοδήποτε άλλο της ίδιας τουριστικής εγκατάστασης απόσταση μεγαλύτερη από 3 μέτρα θα αντιμετωπίζεται σαν ανεξάρτητο αυτοτελές κτίριο, θα συντάσσεται όμως ενιαία μελέτη πυροπροστασίας για όλα τα κτίρια της παραπάνω εγκατάστασης.

6.6 Νεόδμητα ξενοδοχεία πάνω από είκοσι (20) άτομα υποχρεούνται να συντάξουν μελέτη πυροπροστασίας και να λαμβάνουν τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας που προβλέπονται από το άρθρο 6 του κανονισμού.

6.7 Για όλες τις νεόδμητες τουριστικές εγκαταστάσεις οι οποίες χρησιμοποιούνται για ύπνο και προσωρινή διαμονή και φιλοξενούν λιγότερα από είκοσι (20) άτομα, θα αντιμετωπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 6 του Π.Δ. 71/88 ως προς τον τομέα εφαρμογής Νομοθεσίας Πυροπροστασίας, με την πρόταση κατασταλτικών και προληπτικών μέσων και μέτρων πυροπροστασίας από την αρμόδια και ελέγχουσα Πυροσβεστική Αρχή σύμφωνα με την υπ' αριθ. 7600/1960 Εγκύκλιο Δ/γής Α.Π.Σ. και για ενιαία αντιμετώπιση θα πρέπει να είναι εναρμονισμένα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 18 του Κεφαλαίου Β' του Π.Δ. 71/1988 "Κανονισμός υφισταμένων ξενοδοχείων".

6.8 Για την λήψη και επιβολή των μέτρων και μέσων πυροπροστασίας θα υπολογίζονται όλοι οι όροφοι (υπέργειοι - υπόγειοι) εφόσον αυτοί χρησιμοποιούνται για διαμονή, καθώς και το συνολικό εμβαδόν του κτιρίου, συμπεριλαμβανομένων και των ανοικτών εξωστών.

6.9 Στον απαιτούμενο αριθμό των εξόδων κινδύνου των ξενοδοχείων συμπεριλαμβάνονται και είσοδοι αυτών, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τον κανονισμό.

6.10 Οι προϋποθέσεις που πρέπει να εκπληρώνει κάθε πόρτα που θα χρησιμοποιηθεί ως έξοδος κινδύνου καθορίζονται στην παράγραφο 1.1 του άρθρου 1 και στην παραγρ. 2.5.2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 71/88 αντίστοιχα.

6.11 Όταν σε κτίρια που χρησιμοποιούνται για ενοικιαζόμενα δωμάτια συνυπάρχουν όροφοι ή τμήματα που χρησιμοποιούνται για κατοικία, οι χώροι αυτοί δεν θα λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του θεωρητικού πληθυσμού, τυχόν άλλοι όμως χώροι όπως καταστήματα, αποθήκες, χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων κ.λ.π. οι οποίοι δεν υπερβαίνουν το **1/4** της συνολικής επιφάνειας του κτιρίου, συνυπολογίζονται στο συνολικό εμβαδόν του κτιρίου.

6.12 Στις περιπτώσεις που από τον κανονισμό πυροπροστασίας κτιρίων επιβάλλεται η εγκατάσταση αυτομάτου συστήματος πυρόσβεσης ή αυτομάτου συστήματος πυρανίχνευσης στους δρόμους διαφυγής, δεν είναι απαραίτητη η εγκατάστασή τους όταν οι οδεύσεις διαφυγής έχουν την μία τουλάχιστον πλευρά τους ανοιχτή (π.χ. μπαλκόνια, εξωτερικοί διάδρομοι κ.λ.π.).

6.13 Σύμφωνα με την παράγραφο **4.3** του άρθρου **6**, υδροδοτικό πυρ/κό δίκτυο τοποθετείται υποχρεωτικά μόνο σε κτίρια με περισσότερους από δύο ορόφους και με δυναμικό κλινών μεγαλύτερο των 50. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι για την εγκατάσταση υδροδοτικού πυρ/κού δικτύου πρέπει να συντρέχουν και οι δύο προϋποθέσεις, ήτοι ο αριθμός των ορόφων και ο αριθμός των κλινών.

6.14 Στο άρθρο **6** του κανονισμού που αφορά τα νέα ξενοδοχεία δεν υπάρχει διάταξη που να επιβάλει την ύπαρξη Πυρ/κού Σταθμού με ειδικά εργαλεία και κατά συνέπεια αυτό δεν απαιτείται. Εξυπακούεται όμως ότι έχει εφαρμογή, όταν απαιτείται η εγκατάσταση μόνιμου πυροσβεστικού υδροδοτικού δικτύου, το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ “Δ” της 3/81 Πυρ/κής Διάταξης.

6.15 Για την λήψη των μέτρων παθητικής πυροπροστασίας (κλιμακοστάσια, οδεύσεις διαφυγής, έξοδοι κινδύνου) θα λαμβάνεται υπόψη ο θεωρητικός πληθυσμός του ξενοδοχείου, ενώ για την λήψη μέτρων ενεργητικής πυροπροστασίας θα λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των κλινών.

6.16 Οι φοιτητικές εστίες, τα οικοτροφεία και οι κοιτώνες για υγιή άτομα ηλικίας > 6 ετών εντάσσονται στα κτίρια προσωρινής διαμονής.

6.17 Τα ενοικιαζόμενα δωμάτια και επιπλωμένα διαμερίσματα με λιγότερα από είκοσι (20) άτομα με χρήση κατοικίας, σύμφωνα με την 53092/1987 (ΦΕΚ Β'557) Απόφαση Γεν. Γραμματείας Ε.Ο.Τ. “Τεχνικές προδιαγραφές Τουριστικών εγκαταστάσεων” οικοδομούνται με όρους δόμησης κατοικίας της εκάστοτε ισχύουσας Πολεοδομικής Νομοθεσίας και ως εκ τούτου δεν απαιτείται αλλαγή χρήσης, όταν η προγενέστερη χρήση είναι “Κατοικία”.

7. Εκπαιδευτήρια (άρθρο 7)

7.1 Τα νεοανεγειρόμενα εξ ολοκλήρου εκπαιδευτήρια κατά την έννοια τόσο του άρθρου **3** παραγρ. **1** Δ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ περί ταξινόμησης των κτιρίων και δομικών κατασκευών σύμφωνα με την χρήση τους, όσο και του άρθρου **2** παράγρ. **1** περί δομικών έργων του κτιριοδομικού κανονισμού, αποτελούν δομικά έργα κατά την σαφή έννοια των κτιρίων, ανεξάρτητα από τα υλικά και τον τρόπο κατασκευής τους. Κατά συνέπεια δεν δύνανται να αποτελέσουν κριτήριο για την ένταξη και ταξινόμηση ή όχι στο Π.Δ. 71/88, το υλικό και ο τρόπος κατασκευής των εκπαιδευτηρίων.

7.2 Συνεκτιμώντας τόσο τις Γενικές όσο και τις Ειδικές Διατάξεις του κανονισμού πυροπροστασίας των κτιρίων, σε άμεσο συσχετισμό των προαναφερομένων και συμπεριλαμβανομένων στις γενικές ρυθμίσεις **1** και **2** του παραρτήματος Α του άρθρου **14** του Π.Δ. 71/88 περί καταφανούς απόκλισης εκ της περιγραφής των δομικών ξύλινων στοιχείων ως προς τις τιμές των δεικτών πυραντίστασης, τα νεοανεγειρόμενα εξ ολοκλήρου από ξύλινα δομικά υλικά εκπαιδευτήρια, σαφώς εμπίπτουν στις διατάξεις του άρθρου **7** του Π.Δ. 71/88, καθ' όσον αποτελούν κτίρια κατά την έννοια εφαρμογής των δομικών έργων, ανεξάρτητα από τα χρησιμοποιούμενα υλικά και τον τρόπο κατασκευής τους, ακολουθούμενης κατ' επέκταση της διαδικασίας των προβλεπομένων γενικών διατάξεων αλλά και των ειδικών ομοίων των άρθρων **7**, **14** και **15** του κανονισμού πυροπροστασίας κτιρίων.

7.3 Στην παράγρ. **4** “Ενεργητική πυροπροστασία” του άρθρου **7**, όπου αναφέρονται οδεύσεις διαφυγής, νοούνται οι απροστάτευτες οδεύσεις διαφυγής του κτιρίου που είναι κλειστές σ' όλες τις πλευρές τους. Οι πυροπροστατευόμενες δομικά οδεύσεις δεν απαιτούν πρόσθετη ενεργητική πυροπροστασία και θεωρητικά έχουν απεριόριστο μήκος.

7.4 Το αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης επιβάλλεται σε εκπαιδευτήρια που πληρούν τουλάχιστον μία εκ των προϋποθέσεων των περιπτώσεων (α), (β) ή (γ) της παραγρ. **4.4** του άρθρου **7**.

7.5 Το αυτόματο σύστημα πυρόσβεσης επιβάλλεται στους επικίνδυνους χώρους και στις οδεύσεις διαφυγής εκπαιδευτηρίων που πληρούν τουλάχιστον μία εκ των προϋποθέσεων των περιπτώσεων (α) ή (β) της παραγρ. **4.4** του άρθρου **7**, οπότε και αντικαθιστά το αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης στους εν λόγω χώρους.

7.6 Η εγκατάσταση αυτόματου συστήματος πυρόσβεσης στα υπόγεια των κτιρίων εκπαίδευσης, απαιτείται, όταν το εμβαδόν τους είναι μεγαλύτερο των 250 τ.μ και η χρήση τους πραγματικά ή συμβατικά δεν μπορεί να εξετασθεί χωριστά από την κυριαρχούσα χρήση της εκπαίδευσης (υπάρχει λειτουργική εξάρτηση).

7.7 Όταν όμως η χρήση του υπογείου, τηρουμένων των διατάξεων της παραγρ. **1.2.2** του άρθρου **1** του Π.Δ 71/88, αποτελεί δευτερεύουσα χρήση του κτιρίου, η οποία εξετάζεται χωριστά από άποψη πυροπροστασίας σε σχέση με την κύρια χρήση, αυτό σημαίνει ότι :

α. Το υπόγειο πυροδιαχωρίζεται από το υπόλοιπο κτίριο (ή πυροδιαμερισματοποιείται κατά περίπτωση).

β. Εφαρμόζονται σ' αυτό οι διατάξεις πυροπροστασίας της δευτερεύουσας χρήσης.

γ. Στα τυχόν κοινά υπάρχοντα στοιχεία των δύο χωριστά εξεταζομένων χρήσεων (π.χ. φέρων οργανισμός ή κοινόχρηστες οδεύσεις διαφυγής) εφαρμόζονται οι διατάξεις της δυσμενέστερης χρήσης, και

δ. Η πυροδιαμερισματοποίηση του όλου κτιρίου ακολουθεί τις διατάξεις της κύριας χρήσης (λαμβάνοντας υπόψη το τυχόν πυροδιαμέρισμα της δευτερεύουσας χρήσης). Στην περίπτωση αυτή και σύμφωνα με τις παραπάνω προϋποθέσεις, η εγκατάσταση αυτόματου συστήματος πυρόσβεσης επιβάλλεται στις τυχόν κοινές απροστάτευτες οδεύσεις διαφυγής των δύο χρήσεων, είτε στις τυχόν απροστάτευτες οδεύσεις διαφυγής της δευτερεύουσας χρήσης, εφόσον δεν αποτελεί ανεξάρτητο πυροδιαμέρισμα, παρά μόνο πυροδιαχωρίζεται από την κύρια χρήση σύμφωνα με την παράγρ. **3.2.2** του άρθρου **3** του Π.Δ 71/88 (πυράντοχοι μόνο οι τοίχοι που διαχωρίζουν τις δύο χρήσεις)

7.8 Στον Πίνακα Ι της παραγρ. **1.2.1.** του άρθρου **1** του Π.Δ. 71/88, στον οποίο ταξινομούνται τα κτίρια ανάλογα με τη χρήση τους, στην κατηγορία Η “Νοσηλευτικές εγκαταστάσεις” μεταξύ των άλλων κατατάσσονται οι Βρεφονηπιακοί σταθμοί που χρησιμοποιούνται και για ύπνο. Επίσης στο άρθρο **12Α** του ίδιου Διατάγματος, στην κατηγορία “Κτίρια υγείας και κοινωνικής πρόνοιας” κατατάσσονται και τα κτίρια ή τμήματα αυτών που προορίζονται για ύπνο και σωματική υγιεινή βρεφών και παιδιών ηλικίας μικρότερης των έξι ετών.

Σύμφωνα δε με το άρθρο **7** του Π.Δ. 71/88, στην κατηγορία “Εκπαιδευτήρια” μεταξύ των άλλων, κατατάσσονται τα νηπιαγωγεία και οι παιδικοί σταθμοί.

Από τα προαναφερόμενα συνάγεται ό,τι βασικό κριτήριο για την κατάταξη ενός κτιρίου ή τμήματος αυτού με χρήση βρεφονηπιακού σταθμού στο άρθρο **7** “Εκπαιδευτήρια” ή στο άρθρο **12Α** “Νοσηλευτικές εγκαταστάσεις” του Π.Δ. 71/88, είναι αν αυτός χρησιμοποιείται και για διανυκτέρευση των παιδιών.

Υστερα από τα παραπάνω, οι Βρεφονηπιακοί Σταθμοί που χρησιμοποιούνται μόνο για φύλαξη και εκπαίδευση παιδιών ηλικίας μικρότερης των έξι ετών και λειτουργούν μόνο κατά τη διάρκεια της ημέρας κατατάσσονται στο άρθρο **7** “Εκπαιδευτήρια”, ενώ αυτοί που λειτουργούν ολόκληρο το 24ωρο και χρησιμοποιούνται και για ύπνο κατατάσσονται στο άρθρο **12Α** του Π.Δ. 71/88.

8. Γραφεία (άρθρο 8).

8.1 Στην κατηγορία γραφείων εντάσσονται και:

α) Τα οδοντιατρεία και ιατρεία που δεν διαθέτουν νοσηλευτική κλίνη, ούτε μονάδα εφαρμογής ισοτόπων, ούτε ακτινολογικό εργαστήριο, ούτε εγκαταστάσεις φυσιοθεραπείας.

β) Οι τράπεζες με μικτό εμβαδόν κάτω των 70 τ.μ., σύμφωνα με τον Κτιριοδομικό Κανονισμό.

γ) Τα Γραφεία Τελετών.

9. Καταστήματα (άρθρο 9).

9.1 Η εγκατάσταση του αυτόματου συστήματος καταιονητήρων ύδατος ή άλλου κατάλληλου κατασβεστικού υλικού δεν είναι υποχρεωτική στους χώρους καταστημάτων που βρίσκονται στο υπόγειο κτιρίων και έχουν εμβαδό μεγαλύτερο των 250 τ.μ. εφόσον σωρευτικά συντρέχουν οι παρακάτω προϋποθέσεις :

α) Οι χώροι αυτοί χρησιμοποιούνται αποκλειστικά ως αποθήκες των καταστημάτων.

β) Έχουν διαχωρισθεί πυράντοχα μεταξύ τους έτσι ώστε το εμβαδό κάθε αποθήκης να είναι μικρότερο από 250 τ.μ.

γ) Δεν υπάρχει δυνατότητα άμεσης μεταξύ τους επικοινωνίας μέσω θύρας (πυράντοχης ή μη).

δ) Κάθε ανεξάρτητη αποθήκη καταστήματος επικοινωνεί απευθείας μέσω πυράντοχης θύρας με την πυροπροστατευόμενη όδευση διαφυγής που οδηγεί στην τελική έξοδο του κτιρίου.

Η εν λόγω πυροπροστατευόμενη όδευση διαφυγής δύναται να είναι κοινή για τις αποθήκες των καταστημάτων που συνυπάρχουν στο υπόγειο του κτιρίου.

9.2 Σύμφωνα με το **N.1963/1991** (ΦΕΚ. Α’138) “Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης των διατάξεων της φαρμακευτικής νομοθεσίας και άλλων διατάξεων” για καταστήματα φαρμακείων προβλέπεται βεβαίωση από την αρμόδια Πυρ/κή Υπηρεσία ότι το κατάστημα διαθέτει σύστημα πυρασφάλειας ή επαρκή πυροσβεστικά μέσα. Συνεπώς τα φαρμακεία που στεγάζονται σε νέα κτίρια εμπίπτουν στο άρθρο **9** “Καταστήματα” του Π.Δ. 71/1988, ενώ αυτά που στεγάζονται σε υφιστάμενα στην 8/1997 (ΦΕΚ Β’ 725) Πυρ/κή Διάταξη.

9.3 Σε κτίρια με κύρια χρήση καταστημάτων ή κτίρια άλλης κυρίας χρήσης με χώρους όμως καταστημάτων εμβαδού πάνω από 1.000 τ.μ. ανά όροφο είτε πάνω από 2.500 τ.μ. στο σύνολο του κτιρίου θα γίνεται εγκατάσταση αυτομάτου συστήματος καταιονισμού (SPRINKLER) ανεξαρτήτως αν πρόκειται για ενιαίους ή διαχωριζόμενους πυράντοχα ή μη χώρους καταστημάτων. Στην συνολική επιφάνεια δεν προσμετράται το εμβαδόν των άλλων επιμέρους χρήσεων, εφόσον αυτές αποτελούν ανεξάρτητο πυροδιαμέρισμα.

10. Χώροι συνάθροισης κοινού (άρθρο 10).

10.1 Σύμφωνα με την παραγρ. **1.1** του άρθρου **10** του Π.Δ 71/88, όπως αυτό αντικαταστάθηκε και τροποποιήθηκε, οι διατάξεις του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή μόνον σε χώρους συνάθροισης κοινού με πληθυσμό άνω των 50 ατόμων.

10.2 Στους χώρους συνάθροισης κοινού εντάσσονται και :

α) Οι Τράπεζες με μικτό εμβαδόν άνω των 70 τ.μ., σύμφωνα με τον Κτιριοδομικό Κανονισμό.

β) Οι αίθουσες σχολών χορού και τα ΚΑΠΗ.

γ) Οι χώροι των γυμναστηρίων που χρησιμοποιούνται για αποδυτήρια, σάουνα και λουτρά.

10.3 Εάν σε κτίρια στα οποία έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Π.Δ 71/88 εγκρίθηκε μελέτη πυροπροστασίας για άλλη χρήση (καταστήματα κ.λ.π.) και πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως χώροι συνάθροισης κοινού, εφόσον ο πληθυσμός αυτών είναι πάνω από 50 άτομα θα υποδεικνύεται στον ενδιαφερόμενο ότι πρέπει να υποβάλλει στην Πολεοδομία νέα μελέτη πυροπροστασίας (παθητικής - ενεργητικής) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου **10** του παραπάνω Π. Διατάγματος.

10.4 Για χώρους συνάθροισης κοινού χωρητικότητας κάτω των 50 ατόμων που λειτουργούν σε κτίρια για τα οποία εκδόθηκε άδεια οικοδομής μετά την έναρξη ισχύος του Π.Δ 71/88 και εφ' όσον ζητείται από τους ενδιαφερόμενους επιχειρηματίες χορήγηση πιστοποιητικού πυροπροστασίας, τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας θα υποδεικνύονται ύστερα από αυτοψία από τις Π.Υ συντάσσοντας έκθεση επιθεώρησης σύμφωνα με την 7600/1960 Εγκύκλιο Δ/γής Α.Π.Σ. Για τους παράπανω χώρους ο ενδιαφερόμενος για να λάβει πιστοποιητικό πυροπροστασίας πρέπει να προσκομίσει στην Π.Υ εκτός των δικαιολογητικών που προβλέπονται από την Κ.Υ.Α 3021/1986 (ΦΕΚ Β' 847) και θεωρημένο αντίγραφο της μελέτης παθητικής πυροπροστασίας από την Πολεοδομία.

10.5 Για χώρους συνάθροισης κοινού θεωρητικού πληθυσμού κάτω των 50 ατόμων οι οποίοι στεγάζονται σε κτίρια με διαφορετική κυρία χρήση (όπως κατάστημα, γραφεία κ.λ.π.) δεν θα ζητείται αλλαγή χρήσης των χώρων αυτών αλλά θα υποδεικνύονται μέτρα και μέσα πυροπροστασίας σύμφωνα με την 7600/1960 Εγκύκλιο Δ/γής Α.Π.Σ.

10.6 Σύμφωνα με την παραγρ. **2.1.1.1** του άρθρου **10**, για τον υπολογισμό του πληθυσμού κάθε χώρου συνάθροισης κοινού λαμβάνονται υπόψη μόνο οι επιφάνειες δαπέδων των χώρων που προορίζονται για την εκάστοτε δραστηριότητα (περιλαμβάνονται και οι διάδρομοι κυκλοφορίας που βρίσκονται μέσα σ' αυτούς). Δηλαδή αφαιρούνται η κουζίνα, τουαλέτες, αποθήκες και λοιποί βοηθητικοί χώροι οι οποίοι αποτυπώνονται στο σχέδιο κάτοψης.

10.7 Για κέντρα διασκέδασης χωρητικότητας άνω των 200 ατόμων που εμπίπτουν στις διατάξεις του Π.Δ. 71/88, οι Π.Υ δύνανται να χορηγούν πιστοποιητικό ενεργητικής πυροπροστασίας, εφόσον έχουν ληφθεί όλα τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας που προβλέπονται από το άρθρο **10** του παραπάνω Π.Δ/τος, όπως αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, ανεξάρτητα εάν οι Δήμοι ή Κοινότητες που είναι αρμόδιες για την χορήγηση της άδειας λειτουργίας συγκροτούν για τις υποθέσεις αυτές τα αρμόδια συμβούλια θεάτρων κινηματογράφων κ.λ.π.

10.8 Οι διατάξεις της παραγρ. **6** του άρθρου **10** για υπαίθριους χώρους έχουν εφαρμογή μόνο όταν έχει εκδοθεί οικοδομική άδεια για κάποιο κτίσμα του χώρου (π.χ. κουζίνα κ.λ.π). Η έκδοση οικοδομικής άδειας για μανδρότοιχο δεν συνεπάγεται την ένταξη του χώρου στις προαναφερόμενες διατάξεις. Σ' αυτές τις περιπτώσεις θα εφαρμόζεται η 3/1981 Πυρ/κή Διάταξη για υπαίθριους και ημιυπαίθριους χώρους.

11. Βιομηχανίες - Αποθήκες. (Άρθρο 11)

11.1 Για όλες τις Βιομηχανικές - βιοτεχνικές εγκαταστάσεις (υφιστάμενες - νέες) τα μέτρα και μέσα ενεργητικής πυροπροστασίας καθορίζονται από την Κ.Υ.Α 5905/1995 (ΦΕΚ Β' 611). Για δε τις βιομηχανίες-βιοτεχνίες που στεγάζονται σε νέα κτίρια πρέπει επιπλέον να λαμβάνονται και τα μέτρα παθητικής πυροπροστασίας που διαλαμβάνονται στο άρθρο **11** του Π.Δ. 71/1988.

11.2 Τα κτίρια με χρήση "αποθήκη" αντιμετωπίζονται από άποψη πυροπροστασίας ως παρακάτω:

α) Όταν οι αποθήκες βρίσκονται εντός του οικοπεδικού χώρου που καταλαμβάνουν βιομηχανικές-βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, τότε αντιμετωπίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της Κ.Υ.Α. 5905/1995 από άποψη ενεργητικής πυροπροστασίας. Επιπλέον αν πρόκειται για αποθήκες που στεγάζονται σε νέα κτίρια των παραπάνω εγκαταστάσεων, τότε έχει επίσης εφαρμογή το άρθρο **11** του Π.Δ 71/88, μόνο για το μέρος της παθητικής πυροπροστασίας αυτών.

β) Οι ανεξάρτητες αποθήκες που στεγάζονται σε υφιστάμενα κτίρια αντιμετωπίζονται από άποψη πυροπροστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις της 6/1996 Πυροσβεστικής Διάταξης (ΦΕΚ Β' 150).

γ) Οι ανεξάρτητες αποθήκες που στεγάζονται σε νέα κτίρια αντιμετωπίζονται από άποψη πυροπροστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου **11** του Π.Δ. 71/1988, τόσο ως προς την ενεργητική όσο και ως προς την παθητική πυροπροστασία.

δ) Οι αποθήκες ευφλέκτων που στεγάζονται είτε σε νέα είτε σε υφιστάμενα κτίρια, εξετάζονται από άποψη ενεργητικής πυροπροστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις της Κ.Υ.Α. 5905/1995.

ε) Οι αποθήκες εκρηκτικών υλών που στεγάζονται είτε σε νέα είτε σε υφιστάμενα κτίρια, εξετάζονται από άποψη πυροπροστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις της Κ.Υ.Α. 3329/1989 (ΦΕΚ Β' 132).

στ) Οι αποθήκες λιπαντικών ελαίων και λιπών που στεγάζονται είτε σε νέα είτε σε υφιστάμενα κτίρια, εξετάζονται από άποψη πυροπροστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις της Κ.Υ.Α. 7376/1991 (ΦΕΚ Β' 386).

ζ) Οι αποθήκες υγραερίων που στεγάζονται είτε σε νέα είτε σε υφιστάμενα κτίρια, εξετάζονται από άποψη πυροπροστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις της Κ.Υ.Α. Δ3/14858/1993 (ΦΕΚ Β' 477).

11.3 Για τον υπολογισμό του πυροθερμικού φορτίου αποθηκών παρέχονται ενδεικτικά τα παρακάτω στοιχεία :

Η μέση πυκνότητα πυροθερμικού φορτίου των Αποθηκών είναι το κριτήριο για την κατάταξή τους στις κατηγορίες Z₁, Z₂, ή Z₃

ο ανωτέρω υπολογισμός δίνεται από τη σχέση :

$$A = \frac{B * \Gamma}{\Delta}$$

όπου : A = μέση πυκνότητα πυροθερμικού φορτίου, σε MJ/m²

B = ποσό θερμότητας που απελευθερώνεται κατά τη καύση ενός (1) χιλιογράμμου (kgr) υλικού,
σε MJ kgr.

Γ = αποθηκευόμενη ποσότητα υλικών, σε kgr.

Δ = συνολική επιφάνεια της αποθήκης, σε m².

ΣΗΜΕΙΩΣΗ (1) : Στον ΠΙΝΑΚΑ που ακολουθεί δίνονται οι τιμές ποσών θερμότητας που απελευθερώνονται ανά χιλιόγραμμο συνήθων υλικών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ (2) : Αν η αποθηκευόμενη ποσότητα των υλικών δεν είναι γνωστή, μπορεί να υπολογισθεί από τη σχέση :

$$m = P * V$$

όπου : m = η συνολική ποσότητα υλικών σε kgr

P = πυκνότητα υλικού σε kgr/m³

V = συνολικός όγκος των αποθηκευόμενων υλικών

Ο όγκος (V) που καταλαμβάνουν τα υλικά, υπολογίζεται από το γινόμενο του εμβαδού επιφάνειας που χρησιμεύει για την αποθήκευση επί το ύψος της αποθήκευσης. Η δε πυκνότητα (P) κάθε υλικού πρέπει να αναφέρεται στη μελέτη και αποτελεί υποχρέωση του ενδιαφερόμενου επιχειρηματία ή μελετητή.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ :

Σε αποθήκη βάμβακος συνολικής επιφάνειας 1000 m², η συνολική αποθηκευόμενη ποσότητα βάμβακος είναι 100 τόνοι. Η μέση πυκνότητα του πυροθερμικού φορτίου της αποθήκευσης, είναι :

Υπολογισμός :

Βάσει του παρακάτω πίνακα, για το βαμβάκι έχουμε :

B=17, 56MJ/kgr   Συνεπώς :

$$A = \frac{B * \Gamma}{\Delta} \implies A = \underline{\underline{17,56 \text{ MJ/kgr} * 100.000 \text{ kgr}}}$$

Δ 1.000 m²

====>

A = 1756 MJ/m²Αρα η συγκεκριμένη αποθήκη κατατάσσεται στην **Z2** κατηγορία.**ΠΙΝΑΚΑΣ****Που παρατίθενται τα ποσά θερμότητας που απελευθερώνονται κατά τη καύση ενός (1) Kgr υλικού σε MJ**

ΥΛΙΚΑ	MJoule / Kgr	ΥΛΙΚΑ	MJoule / Kgr
Αιθάνιο	51.9	Κυτταρίνη	15.1
Αιθυλένιο	50.3	Κωκ	27.1-34.3
Αιθυλοβενζόλιο	53.0	Λιγνίτης	15.09
Αιθυλική αλκοόλη	29.8	Λινέλαιο	39.3
Αιθυλοβρωμίδιο	13.1	Λίπος	39.7
Αιθυλοχλωρίδιο	20.5	Μεθάνιο	55.7
Ακετόνη	30.8	Μεθυλική αλκοόλη	22.3
Ακετονιτρίλιο	30.9	Μαγνήσιο	28.0
Ακετοφαινόνη	34.5	Μυρμηγκικό οξύ	5.7
Ακετυλένιο (ασετυλίνη)	49.8	Ναφθαλίνη	40.2
Ακρυλικά	25.9	Νιτροβενζόλιο	25.1
Αλλυλική Αλκοόλη	31.9	Νιτρομεθάνιο	11.6
Ανιλίνη	36.5	Νάτριο	9.0
Ανθρακας	31.4	Ξυλόλιο	43.0
Αργίλιο	31.0	Οικιακά απορρίμματα	8.4-20.9
Αργό Πετρέλαιο	43.1	Οινόπνευμα	33.4
Άσφαλτος	39.9	Οκτάνιο	47.8
Βαμβακέλαιο	39.8	Οξικό οξύ	14.6
Βαμβάκι	17.6	Παλμιτικό οξύ	39.1
Βενζίνη	41.8	Παραφίνη	46.4
Βενζαλδεύδη	33.2	Πετρέλαιο Diesel	41.4
Βενζυλική αλκοόλη	36.3	Παραφινούχο κερί	46.7
Βενζοϊκό οξύ	26.4	Πίσσα	34.8
Βενζόλιο	41.9	Πιπεριδίνη	40.6
Βουτυλική Αλκοόλη	36.1	Προπάνιο	50.0
Βουτυρικό οξύ	24.9	Προπυλική αλκοόλη	33.0
Βούτυρο	31.1	Πυριδίνη	40.6
Γαιάνθρακας	30.0	Πετρέλαιο φωτιστικό	43.5
Δυναμίτιδα	5.4	Πολυαιθυλένιο	51.1
Διαιθυλαμίνη	41.6	Πολυβινυλοχλωρίδιο	22.1
Δέρμα	18.6	Πολυεστέρες	23.2
Διαιθυλική κετόνη	35.6	Πολυουρεθάνη	37.2

Διαιθυλικός εστέρας	20.5	Στάρι	16.7
Διαιθυλανιλίνη	39.5	Σκόνη φελλού	16.7
Ελαστικά	39.5	Σακχαρόζη	9.2
Εξάνιο	48.1	Τολουόλιο	42.5
Επτάνιο	48.0	Υφάσματα	16.7-20.9
Ελαιολιπαντικά	47.5	Υδρογόνο	141.8
Ζωικό μαλλί	22.1	Φελλός	34.7
Ζωικό λίπος	39.8	Φουρφουραλδεϋδη	24.4
Ισοπεντάνιο	48.6	Φαινόλη	32.5
Καμφορά	38.9	Φώσφορος	24.6
Κερί	39.5	Χλωροφόρμιο	3.1
Κρεζόλη	34.1	Χοιρινό λίπος	38.9
Κυκλοεξανόλη	37.2	Ψευδάργυρος	5.3
Ασετυλίνη	50,16	Ξύλο	18,57
Κυτταρίνη	15,05	Προπάνιο	49,91
Κωκ	27,60-34,27	Στάρι	16,72
Λιγνίτης	15,09	Υφάσματα	16,72-20,90
Λινέλαιο	39,30	Φελλός	34,69
Λίπος	39,71	Βαμβακέλαιο	39,8
Χαρτί	16,1	Καπνός	17,00

11.4 ΥΠΟΣΤΑΘΜΟΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Στην ισχύουσα νομοθεσία δεν υπάρχει σαφής αναφορά για τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας που πρέπει να διαλαμβάνονται σε χώρους υποσταθμών διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.

Από σχετική έρευνα στους κώδικες του N.F.P.A. (National Fire Protection Assosiation) επίσης δεν προέκυψαν σαφή στοιχεία για προτεινόμενα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας σε τέτοιου είδους εγκαταστάσεις.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι, τα μέτρα και μέσα παθητικής και ενεργητικής πυροπροστασίας που πρέπει να λαμβάνονται στους εν λόγω χώρους, πρέπει κατ' αναλογία να είναι αυτά που αναφέρονται στην παράγρ. 3 εδάφ. 2 και στην παράγρ. 4 του άρθρου 11 του Π.Δ. 71/1988 για “επικίνδυνους χώρους” και συγκεκριμένα διαμερισματοποίηση, εγκατάσταση συστήματος πυρανίχνευσης ή εναλλακτικά, και κατ' εκτίμηση του μελετητή, κατάλληλου αυτόματου συστήματος πυρόσβεσης καθώς και φορητούς πυροσβεστήρες.

11.5 Για τους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής, επειδή πρώτα χορηγείται από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Ανάπτυξης η άδεια εγκατάστασης και εν συνεχεία εκδίδεται η οικοδομική άδεια από την Πολεοδομική Αρχή, συνάγεται ότι δεν είναι δυνατή η προσκόμιση στις Υπηρεσίες του Υπουργείου Ανάπτυξης από τον ενδιαφερόμενο, εγκεκριμένη μελέτη πυροπροστασίας, διότι αυτή απαιτείται και εγκρίνεται από τις συναρμόδιες Πολεοδομικές και Πυροσβεστικές Αρχές κατά το στάδιο έκδοσης της οικοδομικής άδειας, σύμφωνα με το άρθρο 15 του Π.Δ. 71/1988. Εξυπακούεται ότι κατά την χορήγηση της άδειας λειτουργίας στους εν λόγω σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής θα πρέπει να απαιτείται η προσκόμιση τόσο της εγκεκριμένης μελέτης πυροπροστασίας, όσο και του πιστοποιητικού πυροπροστασίας.

12. Κτίρια υγείας και κοινωνικής πρόνοιας (άρθρο 12 Α).

12.1 Σύμφωνα με την παράγρ. **4.1.1.4** του άρθρου **12Α** του κανονισμού, αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης εγκαθίσταται μεταξύ των άλλων και σε χώρους εργασιοθεραπείας. Η απαίτηση αυτή δεν ισχύει για χώρους κινησιοθεραπείας δεδομένου ότι δεν είναι ομοειδούς χαρακτήρα με τους παραπάνω χώρους (εργασιοθεραπείας).

12.2 Σχετικά με την πυροπροστασία σε συγκρότημα μικροβιολογικού - βιοχημικού - αιματολογικού - παθολογοανατομικού - ακτινολογικού και συναφών εργαστηρίων καθώς και σε τμήμα πυρηνικής Ιατρικής (ραδιοϊσοτόπων κ.λ.π.) που λειτουργούν σε υφιστάμενα κτίρια Νοσηλευτικών μονάδων ή κλινικές, επειδή δεν υπάρχει νομοθεσία που να προβλέπει τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας για νοσηλευτικές εγκαταστάσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί άδεια οικοδομής πριν από την έναρξη του Π.Δ. 71/88, αυτά θα προτείνονται ύστερα από αυτοψία, στο σύνολο των κτιριακών εγκαταστάσεων, συντάσσοντας έκθεση επιθεώρησης σύμφωνα με την 7600/1960 Εγκύκλιο Δ/γή Α.Π.Σ. Σ' αυτή θα συμπεριλαμβάνονται τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας για τους χώρους των παραπάνω εργαστηρίων, για τους οποίους μεταξύ των άλλων μέτρων, απαραίτητη προϋπόθεση είναι να αποτελούν ιδιαίτερο πυροδιαμέρισμα. Εφόσον υλοποιούνται τα προτεινόμενα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας στους χώρους των παραπάνω εργαστηρίων, θα χορηγείτε πιστοποιητικό πυροπροστασίας, για τους χώρους αυτούς, ανεξάρτητα από τις υπόλοιπες εγκαταστάσεις.

12.3 Κτίρια σωφρονισμού (άρθρο 12 Β).

Για την κατηγορία αυτή των κτιρίων δεν παρέχονται διευκρινίσεις γιατί δεν έχουν ανακύψει ερωτήματα.

13. Χώροι στάθμευσης οχημάτων και πρατήρια υγρών καυσίμων (άρθρο 13).

13.1 Στις διατάξεις του άρθρου **13** του Π.Δ 71/88 περιλαμβάνονται κτίρια ή τμήματα κτιρίων ή ημιυπαίθριοι χώροι κατηγοριών Θ1, Θ2 και Θ3 που χρησιμοποιούνται για στάθμευση αυτοκινήτων ή στους οποίους στεγάζονται πρατήρια υγρών καυσίμων. Επισημαίνουμε ότι τα αναφερόμενα πρατήρια αφορούν αντλίες υγρών καυσίμων που εξυπηρετούν τους πελάτες των σταθμών αυτοκινήτων και όχι πρατήρια υγρών καυσίμων που εμπίπτουν στις διατάξεις του Π.Δ. 1224/1981 (ΦΕΚ Α' 303) ή Π.Δ.465/1970 (ΦΕΚ Α' 150).

Ολες οι διατάξεις του άρθρου **13** ισχύουν για τα παραπάνω αμιγή κτίρια ή τμήματα τους κατηγοριών Θ1, Θ2 και Θ3 ανεξάρτητα από το εμβαδόν τους ή τον αριθμό αυτοκινήτων τα οποία στεγάζουν.

13.2 Όταν σ' ένα κτίριο άλλης κύριας χρήσης υπάρχει ένα τμήμα του με χρήση χώρου στάθμευσης για περισσότερα από 10 αυτοκίνητα, τότε ο χώρος αυτός ανεξάρτητα από το εμβαδόν του, πρέπει να αποτελεί ξεχωριστό πυροδιαμέρισμα και να έχει δικές του οδεύσεις διαφυγής. Σε περιπτώσεις κτιρίων όπου στεγάζουν περισσότερα του ενός ανεξάρτητα τμήματα (με ανεξάρτητες οδεύσεις διαφυγής κ.λ.π) με χρήση σταθμού αυτοκινήτων, τα τμήματα αυτά εξετάζονται χωριστά.

13.3 Οι θέσεις των αυτοκινήτων σε κτίρια άλλης χρήσης θα είναι αυτές που έχουν καθορισθεί αυστηρά κατά το στάδιο έγκρισης της παθητικής πυροπροστασίας από την αρμόδια Πολεοδομική Αρχή σύμφωνα με τις ισχύουσες περί αυτού Ειδικές Διατάξεις.

13.4 Για χώρους στάθμευσης οχημάτων που εξυπηρετούν λιγότερα από δέκα (10) οχήματα και βρίσκονται σε κτίριο με άλλη κύρια χρήση (όπως ξενοδοχείο, γραφείο, χώρος συνάθροισης κοινού, κ.λ.π.) ισχύουν τα παρακάτω :

α) Σύμφωνα με την παραπάνω παράγρ. **13.3** οι θέσεις των οχημάτων εντός των τμημάτων κτιρίων που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως χώροι στάθμευσης, θα είναι αυτές που έχουν αυστηρά καθορισθεί κατά το στάδιο έγκρισης της παθητικής πυροπροστασίας από την αρμόδια Πολεοδομική Αρχή, σύμφωνα με τις ισχύουσες περί αυτού ειδικές διατάξεις.

Σε περιπτώσεις δε, όπου σε χώρους στάθμευσης οχημάτων συνυπάρχουν και άλλοι χώροι ανεκμετάλλευτοι, οι οποίοι βάσει της μελέτης παθητικής πυροπροστασίας δεν προορίζονται για στάθμευση, ούτε καθορίζεται κάποια άλλη χρήση τους, θα πρέπει απαραίτητα η αρμόδια Πολεοδομική Αρχή που εγκρίνει τη μελέτη παθητικής πυροπροστασίας να προσδιορίζει με σαφήνεια τη χρήση όλων των υπαρχόντων χώρων.

β) Ύστερα από το προσδιορισμό των οχημάτων με τη διαδικασία που αναφέρεται παραπάνω και σύμφωνα με την παράγρ. **1** “ΓΕΝΙΚΑ” του άρθρου **13** του Π.Δ. 71/88 εάν σε τμήμα κτιρίου άλλης χρήσης υπάρχει χώρος στάθμευσης για περισσότερα από δέκα (10) οχήματα, το τμήμα αυτό θα εξετάζεται με τις διατάξεις του άρθρου **13** ανεξάρτητα από το εμβαδό του και επιπλέον πρέπει να αποτελεί ξεχωριστό πυροδιαμέρισμα και να έχει δικές του οδεύσεις διαφυγής.

Όταν ο αριθμός των οχημάτων που έχει αυστηρά καθορισθεί είναι μικρότερος από δέκα (10), τότε ο χώρος στάθμευσης αποτελεί τμήμα του χώρου της κύριας χρήσης του κτιρίου και λαμβάνονται σ’ αυτόν τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας που προβλέπονται για την κύρια χρήση.

γ) Σε περιπτώσεις δε, όπου ο χώρος που προορίζεται για στάθμευση οχημάτων καταλαμβάνει επιφάνεια μεγαλύτερη του $\frac{1}{4}$ της συνολικής επιφάνειας του κτιρίου, τότε σύμφωνα με την παράγρ. **1.2.2.** του άρθρου 1 του Π.Δ. 71/88 χαρακτηρίζεται ως δευτερεύουσα χρήση και θα εξετάζεται χωριστά, δηλαδή με τις διατάξεις του άρθρου **13** ανεξάρτητα από τον αριθμό οχημάτων που έχει καθορισθεί από την ελέγχουσα Αρχή.

13.5 Στις κατηγορίες Θ1, Θ2 και Θ3 του άρθρου **13** του Π.Δ. 71/1988 εντάσσονται κτίρια ή τμήματα κτιρίων που προορίζονται αποκλειστικά και μόνο για στάθμευση αυτοκινήτων.

Άρα, κριτήριο για την ένταξη των κτιρίων ή των τμημάτων κτιρίων σε κάποια από τις κατηγορίες Θ1, Θ2 και Θ3, είναι ο αριθμός και η θέση των ορόφων που προορίζονται αποκλειστικά για στάθμευση αυτοκινήτων και όχι ο συνολικός αριθμός ορόφων του κτιρίου στο οποίο μπορεί να συνυπάρχουν και άλλες χρήσεις.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι, ισόγειος και υπόγειος όροφος με χρήση στάθμευσης αυτοκινήτων μη πυράντοχα χωρισμένοι μεταξύ τους, εντάσσονται στην κατηγορία Θ3. Όταν όμως χωρίζονται πυράντοχα και έχουν διαφορετικές οδεύσεις διαφυγής, τότε ο μεν ισόγειος όροφος εντάσσεται στην κατηγορία Θ1, ο δε υπόγειος όροφος στην κατηγορία Θ3.

Όταν ο χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων περιορίζεται μόνον στο ισόγειο, εντάσσεται στην κατηγορία Θ1 και συνεπώς δεν έχει εφαρμογή η διάταξη που αναφέρει ότι σε κτίρια της

κατηγορίας Θ2 με ύψος μεγαλύτερο των 15 μέτρων εγκαθίσταται μόνιμο υδροδοτικό πυροσβεστικό δίκτυο.

Οι όροφοι με χρήση κατοικίας που συνυπάρχουν υπεράνω του ισογείου χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων σε ύψος μεγαλύτερο των 15 μέτρων, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελούν προϋπόθεση για την επιβολή μόνιμου υδροδοτικού πυροσβεστικού δικτύου στο εν λόγω κτίριο. Εκτός βέβαια αν συντρέχουν οι διατάξεις της παραγρ. 4.3.2 του άρθρου 4 του Π.Δ. 71/1988, δηλαδή όταν το συνολικό ύψος κτιρίου είναι μεγαλύτερο των 28 μέτρων.

13.6 Οι ιδιωτικής χρήσης Σταθμοί Αυτοκινήτων που προορίζονται αποκλειστικά και μόνο για την εξυπηρέτηση των κτιρίων και έχουν κατασκευασθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 960/1979 (ΦΕΚΑ'194) εμπίπτουν, σύμφωνα με το άρθρο 24 του Π.Δ. 455/1976 (ΦΕΚΑ' 169) όπως αυτό συμπληρώθηκε με το Π.Δ 379/1980, στην αρμοδιότητα της Πολεοδομικής Αρχής για την χορήγηση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας, αλλά μόνο σε ό,τι αφορά την πιστή τήρηση και εφαρμογή Πολεοδομικών Διατάξεων. Οι εν λόγω ιδιωτικής χρήσης Σταθμοί Αυτοκινήτων που έχουν κατασκευασθεί πριν την έναρξη ισχύος του Π.Δ 71/1988 και καταλαμβάνουν ωφέλιμη στεγασμένη επιφάνεια άνω των 100 τ.μ, σαφώς εμπίπτουν από άποψη πυροπροστασίας στις διατάξεις του άρθρου 21 του Π.Δ. 455/1976 όπως αυτό έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί με το Π.Δ. 379/1980 και το Π.Δ. 316/1986 και πρέπει να εφαρμόζονται σ' αυτούς τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας που προβλέπονται στο προαναφερόμενο άρθρο.

Σε περίπτωση δε όπου διαπιστωθεί ύστερα από αυτοψία, ότι δεν τηρούνται τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία μέτρα και μέσα πυροπροστασίας, ενημερώνεται εγγράφως η αρμόδια Πολεοδομική Αρχή για τις δικές της περαιτέρω ενέργειες.

Ευνόητο είναι ότι, στους εν λόγω ιδιωτικούς σταθμούς αυτοκινήτων, εφόσον υπάρξει αίτηση από τους ενδιαφερόμενους, θα χορηγείτε ύστερα από αυτοψία πιστοποιητικό πυροπροστασίας.

Επίσης είναι αρμοδιότητα της αδειοδοτούσας Αρχής να απαιτεί την προσκόμιση του πιστοποιητικού πυροπροστασίας για την έκδοση της άδειας λειτουργίας.

13.7 Στον Πίνακα Θ.2 της παραγρ. 3.3 του άρθρου 13 προβλέπεται για την κατηγορία Θ2 "Υπέργεια πολύροφα" ως μέγιστο εμβαδό πυροδιαμερίσματος τα 1.000 τ.μ, με δυνατότητα αύξησης αυτού του ορίου ως τα 2.000 τ.μ. με την προϋπόθεση εγκατάστασης συστήματος καταιονητήρων. Τούτο ισχύει όταν στο κτίριο κατηγορίας Θ2 που εξετάζεται υπάρχουν αντλίες υγρών καυσίμων και το ύψος υπερβαίνει τα 28 μέτρα. Σε αντίθετη περίπτωση ο περιορισμός που τίθεται αφορά τον όγκο πυροδιαμερίσματος ο οποίος δεν πρέπει να ξεπερνά τα 21.000 κυβ. μέτρα.

Επίσης για την κατηγορία Θ3 "υπόγεια" προβλέπεται ως μέγιστο εμβαδόν πυροδιαμερίσματος τα 500 τ.μ.

14. Δείκτης πυραντίστασης δομικών στοιχείων - κατάταξη εσωτερικών τελειωμάτων (άρθρο 14).

14.1 Εσωτερικά τελειώματα, κατά την έννοια της παραγρ. 1.1 του άρθρου 1 το Π.Δ 71/88, λέγονται τα κατασκευαστικά στοιχεία με τα οποία γίνεται η τελική διαμόρφωση των εσωτερικών επιφανειών των κτιρίων όπως επιχρίσματα, επενδύσεις, επιστρώσεις, χρωματισμοί, αρμολογήματα, μονώσεις κ.λ.π. Επομένως προκειμένου επί εσωτερικών τελειωμάτων επενδύσεων εσωτερικών χώρων αιθουσών συγκεντρώσεις κοινού, υφισταμένων ξενοδοχείων με στοιχεία - υλικά της κατηγορίας 4, ισχύει η αξιολόγηση του υφισταμένου ξενοδοχείου σύμφωνα

με το παράρτημα Β' του άρθρου **14** με την δυσμενέστερη βαθμολογία της κατηγορίας **4** και κατά την έννοια της παραγρ. **3.3** του άρθρου **19** περί αξιολόγησης υφισταμένων ξενοδοχείων.

14.2 Σύμφωνα με την παράγρ. **3.2.10** του άρθρου **3** του Π.Δ. 71/88 όλα τα κουφώματα σε τοίχους πυροδιαμερισμάτων ή σε πυροπροστατευόμενα φρεάτια πρέπει να είναι πυράντοχα με δείκτη πυραντίστασης τον απαιτούμενο για τον αντίστοιχο τοίχο. Η παράγραφος **3.2.15** του ίδιου άρθρου καθορίζει την ελάχιστη επιτρεπτή απόσταση ανοιγμάτων που βρίσκονται σε εξωτερικούς τοίχους διαφορετικών πυροδιαμερισμάτων και δεν οριοθετούν την έννοια του πυροδιαμερίσματος, η οποία σαφώς προσδιορίζεται στο άρθρο **1**.

14.3 Όταν στις Π.Υ υποβάλλονται, για κάθε περίπτωση πιστοποιητικά εξουσιοδοτημένων εργαστηρίων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε), για την πυραντοχή υλικών, κατ' εφαρμογή του άρθρου **14** του Π.Δ 71/88, θα πρέπει τα πιστοποιητικά αυτά να συνοδεύονται με έγγραφο του Ε.Λ.Ο.Τ από το οποίο θα προκύπτει ότι το εργαστήριο που τα εξέδωσε είναι αναγνωρισμένο ή διαπιστευμένο από τις αρμόδιες Αρχές ή Υπηρεσίες της χώρας του.

14.4 Στις περιπτώσεις που υποβάλλονται στις Υπηρεσίες σας εγκεκριμένες μελέτες παθητικής πυροπροστασίας από την αρμόδια Πολεοδομία, διαφόρων χρήσεων κτιρίων με φέρουσες κατασκευές από σίδηρο και τοιχοποιία από μεταλλικά πάνελς, τότε :

α) Σύμφωνα με την παράγρ. **3** του άρθρου **14** του Π.Δ.71/88, οι σιδηρές κατασκευές χωρίς ειδική πυροπροστατευτική επίστρωση ή επένδυση, θεωρούνται ότι παρουσιάζουν μηδενικό δείκτη πυραντίστασης. Ο δείκτης πυραντίστασης εξαρτάται τόσο από τη χρησιμοποιούμενη διατομή, όσο και από το υλικό επικάλυψης και τον τρόπο εφαρμογής του και θα πρέπει να αποδεικνύεται σε κάθε περίπτωση με πιστοποιητικό εξουσιοδοτημένου εργαστηρίου ξένης χώρας, κατά προτίμηση Ευρωπαϊκής, που χρησιμοποιεί αποδεκτή πρότυπη δοκιμασία χώρας μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

β) Εξαιρούνται από τις απαιτήσεις πυραντίστασης σύμφωνα με την παράγρ. **5** του άρθρου **14** του Π.Δ. 71/88, φέρουσες κατασκευές μονόροφων κτιρίων χωρίς υπόγειο και χωρίς την πρόβλεψη κατασκευής μελλοντικών ορόφων, εφόσον συντρέχουν και οι παρακάτω προϋποθέσεις :

- (i).- Να έχουν μικτό ύψος όχι μεγαλύτερο των 4,50 μέτρων.
- (ii).- Να έχουν μικτό εμβαδό όχι μεγαλύτερο των 200 τ. μέτρων.
- (iii).- Δεν χαρακτηρίζονται ή δεν περιλαμβάνουν χώρους υψηλούς βαθμού κινδύνου ή επικίνδυνους, συνολικά είτε μεμονωμένα.

γ) Η Υπηρεσία μας με την 18419 Φ. 701.6/4-6-1997 Διαταγή Α.Π.Σ. έχει κάνει αποδεκτό το σύστημα ξηράς δόμησης (με γυψοσανίδες) που παράγει η ΚΝΑUF ΓΥΨΟΠΟΙΑ Α.Β.Ε.Ε. το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επικάλυψη μεταλλικών κατασκευών, εφόσον τηρούνται οι απαιτήσεις και προϋποθέσεις που διαλαμβάνονται στην παραπάνω διαταγή.

Επίσης, για την επικάλυψη των μεταλλικών κατασκευών μπορεί να χρησιμοποιηθεί κάθε άλλο δομικό υλικό που συμπεριλαμβάνεται στους Πίνακες του άρθρου **14** του Π.Δ. 71/88.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

15. Υφιστάμενα ξενοδοχεία (άρθρα 16 - 22).

15.1 Κατά το πνεύμα και έννοια του άρθρου **16** του Κεφαλαίου Β' του Π.Δ. 71/88 ο κανονισμός πυροπροστασίας των υφισταμένων ξενοδοχείων αφορά σαφέστατα την πυροπροστασία των

υφισταμένων τουριστικών κτιρίων με χρήση προσωρινής διαμονής, δηλ. ξενοδοχείων κλασικού τύπου, ξενώνων, μοτέλ, μπανγκαλόους (BUNGALOWS) επιπλωμένων διαμερισμάτων, κατασκηνώσεων (CAMPINGS) ή άλλης Ελληνικής ή ξένης προέλευσης ανάλογης ονομασίας, που χρησιμοποιούνται για ύπνο και περιέχουν αντίστοιχους χώρους υγιεινής και καθαριότητας. Συνεπώς κατά την έννοια και πνεύμα εφαρμογής του όρου “άλλης Ελληνικής ή ξένης προέλευσης ανάλογης ονομασίας “ τα υφιστάμενα τουριστικά κτίρια υπό την ονομασία ενοικιαζόμενα διαμερίσματα, ενοικιαζόμενα δωμάτια, πανσιόν, κ.λ.π συμπεριλαμβάνονται στα υπό του άρθρου **16** του Π.Δ 71/88 τουριστικά κτίρια προσωρινής διαμονής.

15.2 Μετά την έναρξη ισχύος του Π.Δ 71/88 όλα τα υφιστάμενα ξενοδοχεία επιβάλλεται να συντάξουν μελέτη πυροπροστασίας και να λαμβάνουν τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας που προβλέπονται από αυτό. Από το αναφερόμενο Π.Δ. δεν παρέχεται στους ενδιαφερόμενους το δικαίωμα αποκλίσεων από την μη εφαρμογή ορισμένων όρων πυροπροστασίας, αλλά προβλέπονται εναλλακτικές λύσεις για την αξιολόγηση του συστήματος πυρασφάλειας του κτιρίου. Στις περιπτώσεις που το σύστημα πυρασφάλειας ενός ξενοδοχείου δεν είναι αποδεκτό με τα υπάρχοντα μέσα πυροπροστασίας, πρέπει να γίνονται από τους ενδιαφερόμενους οι αναγκαίες μεταβολές για να προκύψουν αποδεκτά και τα τέσσερα στοιχεία του πίνακα 6.

15.3 Όλα τα υφιστάμενα ξενοδοχεία ανεξάρτητα από την δυναμικότητα τους, υποχρεούνται να υποβάλλουν στις Π.Υ για έγκριση μελέτη πυροπροστασίας. Ξενοδοχεία με δώδεκα (12) ή λιγότερες κλίνες θα λαμβάνουν υποχρεωτικά τα μέτρα και μέσα πυροπροστασίας του άρθρου 18, ενώ αυτά που έχουν περισσότερες από δώδεκα (12) κλίνες θα λαμβάνουν όλα τα μέτρα που προβλέπονται από τα άρθρα **18** και **19** του κανονισμού.

15.4 Σύμφωνα με την παράγρ. **2** του άρθρου **21** για κάθε ξενοδοχείο που κατασκευάζεται και για το οποίο έχει υποβληθεί μελέτη πυροπροστασίας σύμφωνα με την 2/1979 Πυρ/κή Δ/ξη (ΦΕΚ Β'100), επιτρέπεται να υποβληθεί νέα μελέτη σύμφωνα με τον κανονισμό για την έκδοση πιστοποιητικού πυροπροστασίας.

15.5 Δεν είναι υποχρεωτική η υποβολή μελέτης πυροπροστασίας σύμφωνα με το Π.Δ 71/88 και η εν συνεχεία διαδικασία έκδοσης πιστοποιητικού πυροπροστασίας όπως αυτή προβλέπεται από το άρθρο **20** του Π.Δ. 71/88 για ξενοδοχεία :

- α)** Που λειτουργούσαν και είχαν εγκεκριμένη μελέτη με την 2/79 Πυρ/κή Δ/ξη προ της 17-3-88 (ημερομηνία έναρξης εφαρμογής Π.Δ 71/88 για ξενοδοχεία).
- β)** Που λειτουργούσαν και είχαν εγκεκριμένη μελέτη με την 2/79 Πυρ/κή Δ/ξη και την είχαν εφαρμόσει προ της 17-3-88.
- γ)** Που κατασκευάζονταν και είχαν εγκεκριμένη μελέτη με την 2/79 Πυρ/κή Δ/ξη και την είχαν εφαρμόσει προ της 17-3-88.
- δ)** Που ευρίσκονται στο στάδιο της έκδοσης της πολεοδομικής άδειας και είχαν εγκεκριμένη μελέτη με την 2/79 Πυρ/κή Δ/ξη προ της 17-3-88.

15.6 Τα ξενοδοχειακά καταλύματα που έχουν τις παραπάνω προϋποθέσεις, μπορούν να διατηρήσουν την εγκεκριμένη με την 2/79 Πυρ/κή Δ/ξη μελέτη τους, να συμμορφωθούν με αυτή και να ζητήσουν την έκδοση πιστοποιητικού. Εφόσον όμως επιθυμούν, μπορούν να υποβάλουν νέα μελέτη σύμφωνα με τον κανονισμό πυροπροστασίας υφισταμένων ξενοδοχείων, να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις του και να ζητήσουν την έκδοση πιστοποιητικού.

Εξυπακούεται ότι εφόσον οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις υπέβαλαν νέα μελέτη, σύμφωνα με το Π.Δ 71/88, και είχαν πρότερον εγκεκριμένη μελέτη κατ' εφαρμογή της 2/79 Πυρ/κής Δ/ξης, χωρίς να έχει υλοποιηθεί, δεν μπορούν να υπαναχωρήσουν.

15.7 Ξενοδοχεία που έχουν εγκεκριμένη μελέτη πυροπροστασίας σύμφωνα με την 2/79 Πυρ/κή Δ/ξη, όπως αυτή τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα και η μελέτη έχει υλοποιηθεί, θα χορηγείται πιστοποιητικό σύμφωνα με την Δ/ξη αυτή. Εξακολουθούν δε να ισχύουν και οι σχετικές με την διάταξη αυτή Διαταγές Α.Π.Σ.

15.8 Στην παράγραφο **2** του άρθρου **18** του Π.Δ. 71/88 δεν καθορίζεται η κατεύθυνση της φοράς ανοίγματος των θυρών εξόδων κινδύνου, αλλά κάθε πόρτα του ξενοδοχείου πρέπει να διαθέτει κατάλληλο εξοπλισμό, ώστε να μπορεί να ανοίγει αμέσως από την πλευρά που πραγματοποιείται η διαφυγή και στην περίπτωση που υπάρχουν κλειδαριές να μην απαιτείται κλειδί για να ανοίξουν από την πλευρά που πραγματοποιείται η διαφυγή.

15.9 Για τον υπολογισμό του θεωρητικού πληθυσμού σε υφιστάμενα ξενοδοχεία πίνακας **1** (συντελεστής Α) θα προσμετράται το συνολικό εμβαδόν του κτιρίου, ενώ για την συμπλήρωση του πίνακα 1 (συντελεστής Δ) θα λαμβάνεται υπόψη το προσωπικό του ξενοδοχείου που έχει εκπαιδευθεί από την Π.Υ σε θέματα πρόληψης και καταστολής πυρκαϊών.

15.10 Σύμφωνα με την παραγρ. **3** του άρθρου **16** του Π.Δ 71/88, χώροι συνάθροισης κοινού (εστιατόρια, αίθουσες υποδοχής, αναψυχής, εκθέσεων, συνεδρίων, κ.λ.π) που βρίσκονται μέσα στα κτίρια των υφισταμένων ξενοδοχείων ακολουθούν τις κείμενες διατάξεις για χώρους συνάθροισης κοινού.

15.11 Σύμφωνα με τις παραγρ. **5,6** και **8** του άρθρου **17** του Π.Δ 71/88 βασικό κριτήριο, για να προσδιορισθεί η νομοθεσία που θα εφαρμόζεται για χώρους συνάθροισης κοινού που βρίσκονται μέσα σε υφιστάμενα ξενοδοχεία είναι να εξετάζεται εάν οι χώροι αυτοί αποτελούν ιδιαίτερο πυροδιαμέρισμα ή όχι και εφόσον :

α) Είναι σε ιδιαίτερο πυροδιαμέρισμα τότε για τους χώρους αυτούς έχει εφαρμογή η 3/81 Πυρ/κή Δ/ξη ή άλλη νομοθεσία που διέπει τους χώρους συνάθροισης κοινού. Ο υπολογισμός του θεωρητικού πληθυσμού θα γίνεται όπως προβλέπεται από την 3/81 Πυρ/κή Δ/ξη. Εξυπακούεται δε ότι η παραπάνω Πυρ/κή Δ/ξη στις περιπτώσεις αυτές έχει πλήρη εφαρμογή (δηλ. παρέχεται και το δικαίωμα των αποκλίσεων στους ενδιαφερόμενους κ.λ.π.).

β) Δεν είναι σε ιδιαίτερο πυροδιαμέρισμα, τότε για τους χώρους αυτούς έχει εφαρμογή ο κανονισμός πυροπροστασίας υφισταμένων ξενοδοχείων και η πυροπροστασία αυτών θα εξετάζεται στο σύνολο του κτιρίου. Επίσης θα εφαρμόζονται και τυχόν αυστηρότερες διατάξεις που ισχύουν από την 3/1981 Πυρ/κή Δ/ξη, χωρίς βέβαια ως τέτοια να θεωρείται η πυροδιαμερισματοποίηση του χώρου συνάθροισης κοινού που προβλέπεται από την παράγρ. 4 του άρθρου 3 της Διάταξης αυτής. Ευνόητο είναι ότι και στις περιπτώσεις αυτές παρέχεται στους ενδιαφερόμενους το δικαίωμα των αποκλίσεων. Ο υπολογισμός του θεωρητικού πληθυσμού σύμφωνα με το άρθρο **19** του Π.Δ 71/88 θα γίνεται όπως καθορίζεται στο άρθρο **10**, όπως αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα, κατ' εφαρμογή της παραγρ. **2.1.1** του άρθρου **6** που αναφέρεται στα νέα ξενοδοχεία.

15.12 Σε ό,τι αφορά τον προσδιορισμό του μήκους του αδιεξόδου σε υφιστάμενα ξενοδοχεία θα υπολογίζεται από την πόρτα της πιο απομακρυσμένης μονάδας διαμονής του αδιεξόδου μέχρι το κλιμακοστάσιο, ανεξάρτητα αν αυτό είναι πυροπροστατευμένο ή όχι και με δεδομένο ότι ο όροφος εξυπηρετείται από ένα κλιμακοστάσιο. Ευνόητο είναι ότι σε περιπτώσεις ύπαρξης δύο ή περισσότερων αδιεξόδων για τη συμπλήρωση του πίνακα **3 (8)** θα λαμβάνεται υπόψη η μεγαλύτερη απόσταση. Όταν όμως στο κτίριο υπάρχουν δύο ή περισσότερα κλιμακοστάσια, ως αδιέξοδο χαρακτηρίζεται το τμήμα από την πιο απομακρυσμένη πόρτα της μονάδας διαμονής μέχρι του σημείου επιλογής της διαδρομής που θα ακολουθήσει για την είσοδο σε κλιμακοστάσιο (βλέπε σχ. Β 2 του άρθρου **6**).

15.13 Σύμφωνα με το άρθρο **20** του Π.Δ 71/88 όπως αυτό τροποποιήθηκε με την παράγρ. **1** του άρθρου **1** του Π.Δ 374/88, η μελέτη πυροπροστασίας που συντάσσεται για κάθε υφιστάμενο ξενοδοχείο, συντάσσεται επίσης και για τις προσθήκες εφόσον συντρέχουν και οι τρεις παρακάτω προϋποθέσεις :

- α)** Η προσθήκη να καλύπτει μέχρι 30% του όγκου του υφιστάμενου κτιρίου.
- β)** Να μην ξεπερνάει τα 200 τ.μ και
- γ)** Να μην αποτελεί ανεξάρτητη μονάδα.

Αρα εάν συντρέχουν όλες οι παραπάνω προϋποθέσεις η προσθήκη θεωρείται υφιστάμενο ξενοδοχείο και κατά συνέπεια εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου **16** του κεφάλαιου Β' του Π.Δ 71/88.

Στις περιπτώσεις που έστω και μία από τις προϋποθέσεις αυτές δεν συντρέχει, τότε εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου **6** του Π.Δ 71/88 στο τμήμα της προσθήκης.

15.14 Όταν σε υφιστάμενο ξενοδοχείο έχει γίνει αυθαίρετη προσθήκη ορόφου, η οποία όμως δεν ξεπερνά τα όρια που θέτει το Π.Δ. 374/88, τότε :

α) Η εξέταση της νομιμότητας των υφισταμένων ξενοδοχείων από πολεοδομική άποψη και της στατικής τους επάρκειας, ανήκει στην αρμοδιότητα της Πολεοδομικής Αρχής και του Ε.Ο.Τ. που χορηγεί την άδεια λειτουργίας σε ξενοδοχεία, ενώ στην αρμοδιότητα της Πυρ/κής Υπηρεσίας ανήκει μόνο ο έλεγχος τήρησης των απαραίτητων μέτρων και μέσω πυροπροστασίας, κατ' εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας.

β) Οι Π.Υ. προκειμένου να διαπιστώσουν αν ένα ξενοδοχείο είναι νέο ή υφιστάμενο για να εφαρμόσουν την κατά περίπτωση ισχύουσα νομοθεσία πυροπροστασίας, θα εφαρμόζουν τα διαλαμβανόμενα στην παράγρ. **1** της παρούσας, και εφόσον αποδεικνύεται με έγγραφα στοιχεία ότι το ξενοδοχείο είναι υφιστάμενο και η αυθαίρετη προσθήκη του ορόφου δεν ξεπερνά τα όρια που θέτει το Π.Δ. 374/88, τότε απαιτείται μόνο η σύνταξη μελέτη πυροπροστασίας σύμφωνα με τον Κανονισμό υφισταμένων ξενοδοχείων στο σύνολο του ξενοδοχείου, χωρίς την προσκόμιση στην Πυρ/κή Υπηρεσία βεβαίωση της Πολεοδομίας για εξαίρεση από κατεδάφιση της προσθήκης του ορόφου.

15.15 Εφαπτόμενα ξενοδοχειακά καταλύματα που διαθέτουν ξεχωριστές άδειες οικοδομής και ιδιοκτησιακά ανήκουν σε διαφορετικές επιχειρήσεις, όμως δεν αποτελούν ανεξάρτητα πυροδιαμερίσματα, σε καμμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν και ανεξάρτητα από απόψεως πυροπροστασίας. Κατά συνέπεια με δεδομένη την απαίτηση χορήγησης δύο πιστοποιητικών πυροπροστασίας, επιβάλλεται αναμφισβήτητα ο πυράντοχος διαχωρισμός των

ξενοδοχειακών καταλυμάτων μεταξύ τους και η υποβολή για έγκριση στη Π.Υ ξεχωριστών μελετών πυροπροστασίας.

15.16 Σύμφωνα με την παράγρ. **3** του άρθρου **17** του Π.Δ 71/88 ο αριθμός των κλινών στα υφιστάμενα ξενοδοχεία, αποτελεί κριτήριο αναφορικά με τις διατάξεις που θα εφαρμοσθούν από απόψεως πυροπροστασίας. Κατά συνέπεια ο υποβιβασμός του ξενοδοχείου από τον Ε.Ο.Τ. σε ξενοδοχείο με 12 κλίνες συνεπάγεται αυτόματα και την αντίστοιχη αντιμετώπιση από πλευράς πυροπροστασίας.

15.17 Με τις διατάξεις του άρθρου **19** δεν επιβάλλονται υποχρεωτικά μέσα και μέτρα πυροπροστασίας, αλλά αξιολογούνται ορισμένοι παράμετροι του ξενοδοχείου που έχουν σχέση με τη πυροπροστασία του και εφόσον δίδουν αποδεκτή βαθμολογία στον πίνακα **6**, παρέλκει κάθε παρέμβαση από πλευράς του ενδιαφερόμενου ή μελετητή. Σε περίπτωση όμως που από λάθος έχουν προβλεφθεί στη μελέτη που εγκρίθηκε από τη Π.Υ κάποια επί πλέον μέτρα και μέσα πυροπροστασίας δύναται ο ενδιαφερόμενος με νέα μελέτη - αξιολόγηση να ζητήσει την ακύρωση της προηγούμενης.

15.18 Οι υπόγειοι όροφοι κατά την έννοια του άρθρου **2** παράγρ. **24** του Ν.1577/1985 “Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός”, εφόσον χρησιμοποιούνται για διαμονή, προσμετρώνται και λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των επί μέρους πινάκων και παραμέτρων πυρασφάλειας υφισταμένων ξενοδοχείων, όπου ρητά από την νομοθεσία επιβάλλεται όπως π.χ στους πίνακες **3.11** και **3.12** (βλέπε άρθρο **19** παράγρ. **3.11** και **3.12** του Π.Δ 71/88).

15.19 Οροφοι, κατά την έννοια της παράγρ. **23** του άρθρου **2** του Ν.1577/85 είναι τα τμήματα του κτιρίου στα οποία διαχωρίζεται από διαδοχικά δάπεδα καθ’ ύψος. Επομένως και ο αριθμός ορόφων του κτιρίου είναι αντίστοιχος του αριθμού των διαδοχικών αυτών δαπέδων.

15.20 Σύμφωνα με το Π.Δ 71/88 τα πυροδιαμερίσματα που βρίσκονται σε ένα ξενοδοχειακό συγκρότημα, τόσον αυτά που αποτελούν βοηθητικούς χώρους και έχουν λειτουργική σχέση με το ξενοδοχείο, όσον και αυτά που δεν έχουν λειτουργική σχέση και αποτελούν αυτοτελείς χρήσεις, λαμβάνονται τα μεν πρώτα υποχρεωτικά υπόψη κατά την αξιολόγηση του ξενοδοχείου, τα δε δεύτερα σε ορισμένες περιπτώσεις που ορίζεται ρητά στο άρθρο **19** του Δ/τος.

15.21 Όταν κατά την αξιολόγηση, στα τρία υποσυστήματα πυρασφάλειας και την γενική πυρασφάλεια δεν προκύπτουν βαθμοί αποδεκτοί, τότε ο ενδιαφερόμενος επιφέρει μεταβολές κατά την κρίση του σε στοιχεία που βαθμολογούνται στους πίνακες **1** και **3**, ώστε να προκύψουν αποδεκτά και τα τέσσερα στοιχεία του πίνακα **6** (άρθρο **19** παράγρ. **1** βήμα **6.4**)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

16 Γενικά (άρθρο 15)

16.1 Από τις γενικές ή τις ειδικές διατάξεις του Π.Δ 71/88 δεν προβλέπεται χορήγηση πιστοποιητικού πυροπροστασίας, για την πιστοποίηση των μέτρων και μέσων ενεργητικής πυροπροστασίας που πρέπει να διαθέτουν τα κτίρια διαφόρων χρήσεων που εμπίπτουν στις διατάξεις αυτού. Από άλλες ειδικές διατάξεις με τις οποίες καθορίζεται η διαδικασία και τα

απαιτούμενα διακιολογητικά, για την χορήγηση άδειας λειτουργίας σε κτίρια ή τμήματα κτιρίων διαφόρων χρήσεων, μεταξύ των άλλων προβλέπεται και πιστοποιητικό της αρμόδιας Πυρ/κής Υπηρεσίας, για την πιστοποίηση λήψης των απαιτούμενων μέτρων και μέσων πυροπροστασίας. Υστερα από τα παραπάνω οι Πυρ/κές Υπηρεσίες υποχρεούνται να χορηγούν πιστοποιητικά πυροπροστασίας προς πιστοποίηση λήψης των μέτρων και μέσων ενεργητικής πυροπροστασίας σε κτίρια ή τμήματα κτιρίων διαφόρων χρήσεων που εμπίπτουν στις διατάξεις του Π.Δ 71/88, όταν αυτό ζητείται από τους ενδιαφερόμενους. Η διάρκεια ισχύος των πιστοποιητικών θα είναι πέντε (5) έτη, εκτός αν από άλλες διατάξεις ορίζεται διαφορετικά (π.χ. Σταθμοί αυτοκινήτων, κατασκηνώσεις κ.λ.π)

16.2 Οι ιδιοκτήτες ή εκμεταλλευτές των διαφόρων επιχειρήσεων όλων των χρήσεων, προκειμένου η Π.Υ. να εγκρίνει τις μελέτες πυροπροστασίας και να χορηγήσει πιστοποιητικό πρέπει να υποβάλουν τα δικαιολογητικά που καθορίζονται από την Κ.Υ.Α 3021/1986 (ΦΕΚ. Β'247).

Δεν θα απαιτείται όμως, μέχρι νομοθετικής ρύθμισης, η προσκόμιση τοπογραφικού διαγράμματος κατά την έγκριση μελέτης και χορήγησης πιστοποιητικού πυροπροστασίας για κάθε είδους επιχείρηση και δραστηριότητα, με εξαίρεση :

- Εγκαταστάσεις εταιρειών εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων και γενικά βιομηχανίας πετρελαίου.
- Εγκαταστάσεις παραγωγής και εμφιάλωσης υγραερίου.
- Επιχειρήσεις που βρίσκονται εκτός των εγκεκριμένων ρυμοτομικών σχεδίων Πόλεων
- Επιχειρήσεις που βρίσκονται εκτός εγκεκριμένων Οικιστικών σχεδίων, για τις οποίες θα απαιτείται τοπογραφικό διάγραμμα με κλίμακα 1:500 ή 1:1000 ή μεγαλύτερης κλίμακας ανάλογα με την έκταση της επιχείρησης ή εγκατάστασης.

16.3 Η μελέτη ενεργητικής πυροπροστασίας που απαιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ.71/88 όπως αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το Π.Δ. 374/88, αποτελεί μηχανολογική μελέτη ειδικού χαρακτήρα και σε ό,τι αφορά τα δικαιώματα των Μηχανικών, ισχύουν οι αντίστοιχες διατάξεις που ρυθμίζουν τα επαγγελματικά δικαιώματα αυτών (Διπλωματούχων ή Τεχνολόγων). Παράλληλα οι Πυρ/κές Υπηρεσίες διατηρούν το δικαίωμα να ελέγχουν και να αξιολογούν ο υπογράφων την μελέτη να έχει αυτό το δικαίωμα. Ο έλεγχος της μελέτης παθητικής πυρ/σίας μπορεί να γίνεται κατά τον έλεγχο της αρχιτεκτονικής μελέτης από τον μηχανικό εφαρμογής, ενώ ο έλεγχος της μελέτης ενεργητικής πυρ/σίας γίνεται από την Πυρ/κή Υπηρεσία, σύμφωνα με την παραγρ. 2 του άρθρου 15 του Π.Δ. 71/88.

Επιπλέον όμως στις παραγρ. 4.1.1 και 4.3.1 του άρθρου 4 του Π.Δ. 71/88, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 374/1988, αναφέρεται η υποχρέωση σύνταξης μελέτης για τα μόνιμα συστήματα ανίχνευσης πυρκαγιάς και πυρόσβεσης, χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ Διπλωματούχων και Τεχνολόγων Μηχανικών.

Υστερα από τα προαναφερόμενα, όταν για ένα κτίριο ή εγκατάσταση υπάρχει απαίτηση, από την υφιστάμενη κατά περίπτωση νομοθεσία, για μόνιμα συστήματα πυροπροστασίας, η μελέτη αυτή που είναι ειδικού χαρακτήρα πρέπει να υπογράφεται από Διπλωματούχο ή Τεχνολόγο μηχανολόγο ή ηλεκτρολόγο μηχανικό, σύμφωνα με τα επαγγελματικά δικαιώματα αυτών. Σε περίπτωση δε, που τέτοια μελέτη υπογράφεται από τεχνικό επιστήμονα άλλης ειδικότητας, πρέπει αυτός να αποδεικνύει στην αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία ότι έχει αυτό το δικαίωμα.

Ως μόνιμα συστήματα πυροπροστασίας θεωρούνται :

- α) Χειροκίνητο και αυτόματο σύστημα συναγεμμού

β) Αυτόματο σύστημα πυρανίχνευσης

γ) Αυτόματο σύστημα τοπικής εφαρμογής

δ) Αυτόματα συστήματα πυρόσβεσης, όπως αυτόματο σύστημα ολικής ή μερικής κατάκλυσης, αυτόματα συστήματα καταιονισμού ύδατος (SPRINGLERS), ξηράς σκόνης, διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) κ.λ.π.

ε) Μόνιμο πυροσβεστικό υδροδοτικό δίκτυο

Επισημαίνεται δε, ότι οι αυτοδιεγείρομενοι πυροσβεστήρες οροφής δεν αποτελούν σύστημα πυροπροστασίας.

Όταν όμως υπάρχει απαίτηση μόνο για φορητά μέσα πυροπροστασίας η μελέτη ενεργητικής πυροπροστασίας μπορεί να υπογράφεται και από άλλες ειδικότητες Μηχανικών (Αρχιτέκτονα, Πολιτικό, Χημικό, Ναυπηγό, κ.α.).

16.4 Στα πλαίσια εφαρμογής της παραγρ. 3 του άρθρου 15 του Π.Δ. 71/88 έχει προκύψει ότι απαραίτητη προϋπόθεση για τον έλεγχο της λειτουργίας των εγκαταστάσεων ενεργητικής πυρ/σίας από την Πυρ/κή Υπηρεσία είναι η σύνδεση του κτιρίου με την κυρία πηγή τροφοδοσίας ηλεκτρικού ρεύματος Δ.Ε.Η. Κατόπιν αυτού η μεν Πολεοδομική Υπηρεσία εξακολουθεί να ελέγχει σύμφωνα με την μέχρι σήμερα πρακτική την τήρηση των εγκεκριμένων μελετών του κτιρίου για την σύνδεσή του με το δίκτυο της Δ.Ε.Η. (άρθρο 9 Ν. 1512/85), η δε Πυρ/κή Υπηρεσία είναι σε θέση να ελέγχει ουσιαστικά και ανεξάρτητα την καλή λειτουργία των συστημάτων ενεργητικής πυρ/σίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (τήρηση διατάξεων του κανονισμού) μετά την σύνδεση του κτιρίου με την Δ.Ε.Η.

16.5 Σε κτίρια μικτής χρήσης που εκπληρούνται οι όροι της παραγρ. 1.2.2 των Γενικών Διατάξεων του Κανονισμού Πυρ/σίας, εφόσον κάποια επιμέρους χρήση τους αποτελεί αυτοτελές πυροδιαμέρισμα, δύναται να εξετασθεί χωριστά και να χορηγηθεί πιστοποιητικό, υπό την προϋπόθεση να έχει υλοποιηθεί στο σύνολό της η μελέτη πυροπροστασίας για το πυροδιαμέρισμα που καταλαμβάνει η χρήση αυτή.

16.6 Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 του Π.Δ. 71/88 ο Κανονισμός πυροπροστασίας εφαρμόζεται στα νέα κτίρια όλων των χρήσεων που αναφέρονται σ' αυτόν καθώς και στα υφιστάμενα ξενοδοχεία. Όσον αφορά όμως το θέμα των προσθηκών σε υφιστάμενα ξενοδοχεία ισχύουν οι διατάξεις του Π.Δ. 374/88 (ΦΕΚ Α' 168) (άρθρο 1). Εφόσον η προσθήκη ξεπερνά τα όρια που θεσπίσθηκαν με το Π.Δ. 374/1988 και είναι λειτουργικά εξαρτημένα με το υπάρχον, όλο το κτίριο εξετάζεται με τις διατάξεις παθητικής και ενεργητικής πυροπροστασίας του άρθρου 6 του Π.Δ. 71/1988. Στην περίπτωση δε προσθήκης σε υφιστάμενο κτίριο άλλης χρήσης, πλήν ξενοδοχείου και το οποίο έχει ανεγερθεί προ της ισχύος του, εφόσον γίνεται κατ' επέκταση προσθήκη και το τμήμα αυτό έχει λειτουργική εξάρτηση με το υφιστάμενο, το σύνολο της εγκατάστασης αντιμετωπίζεται ως υφιστάμενο κτίριο οπότε δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Π.Δ. 71/1988, χωρίς να αποκλείεται η αποδοχή της προαιρετικής εφαρμογής του Π.Δ. 71/1988, εφόσον αποδεικνύεται δυνατή κατά την κρίση των μελετητών.

Όταν το τμήμα δεν έχει λειτουργική εξάρτηση με το υφιστάμενο η προσθήκη του κτιρίου εξετάζεται, από άποψη πυροπροστασίας, από τις διατάξεις του Π.Δ. 71/1988.

16.7 Στις περιπτώσεις όπου υπάρχουν εγκεκριμένες μελέτες παθητικής και ενεργητικής πυροπροστασίας για κτίρια κατά το στάδιο έκδοσης οικοδομικής τους άδειας, ενώ ακολούθως κατασκευάζεται μόνον ένα τμήμα αυτού, με αποτέλεσμα να διαφοροποιούνται τα μέτρα και μέσα

ενεργητικής πυροπροστασίας που απορρέουν από το Π.Δ. 71/1988 για το συγκεκριμένο τμήμα κτιρίου θα αντιμετωπίζονται ως εξής :

α) Στις περιπτώσεις που υπάρχει στις Π.Υ. μελέτη ενεργητικής πυροπροστασίας για ολόκληρο κτίριο, αλλά έχει κατασκευασθεί μόνον ένα τμήμα του στο οποίο πρόκειται να λειτουργήσει κάποια επιχείρηση, να δέχονται οι Π.Υ. την νέα (εναλλακτική) μελέτη ενεργητικής πυροπροστασίας που θα είναι επαρκής για το συγκεκριμένο μόνο τμήμα του κτιρίου, χωρίς να ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου **15** του Π.Δ. 71/88, δηλαδή χωρίς την υποβολή της νέας μελέτης πρώτα στην Πολεοδομική Αρχή, αλλά απευθείας στην Π.Υ.

β) Τα μέτρα και μέσα ενεργητικής πυροπροστασίας που θα προβλέπονται στη νέα μελέτη, θα πρέπει να επαρκούν μόνο για το συγκεκριμένο τμήμα του κτιρίου που έχει κατασκευασθεί.

γ) Η αρχική μελέτη ενεργητικής πυροπροστασίας για ολόκληρο το κτίριο δεν καταργείται, αλλά θα απαιτηθεί από την κατά τόπο αρμόδια Π.Υ. η υλοποίησή της μόλις αποπερατωθεί όλο το κτίριο σύμφωνα με την άδεια οικοδομής του.

δ) Εξυπακούεται ότι η εγκεκριμένη μελέτη παθητικής πυροπροστασίας για το σύνολο του κτιρίου, θα πρέπει να υλοποιείται χωρίς καμία παρέκκλιση σε όλα τα στάδια κατασκευής του.

Προκειμένου δε να χορηγηθεί πιστοποιητικό πυροπροστασίας σ' αυτές τις περιπτώσεις, θα ζητείτε την προσκόμιση υπεύθυνης δήλωσης του Ν. 1599/1986 από τον ενδιαφερόμενο, ότι σε περίπτωση νέας προσθήκης ή αποπεράτωσης του κτιρίου θα πρέπει αμέσως να ενημερώσει την κατά τόπο αρμόδια Π.Υ. Επίσης στα πιστοποιητικά πυροπροστασίας που θα χορηγούνται σ' αυτές τις περιπτώσεις θα αναγράφονται με σαφήνεια η συγκεκριμένη επιφάνεια και ο αριθμός των ορόφων του τμήματος κτιρίου που έχει κατασκευασθεί.

Επισημαίνεται δε, ότι οι Π.Υ. θα γνωρίζουν εγγράφως στον ενδιαφερόμενο ιδιοκτήτη ή εκμεταλλευτή του χώρου τις υποχρεώσεις του, αναφορικά με τα μέσα ενεργητικής πυροπροστασίας που προβλέπονται από την αρχική μελέτη πυροπροστασίας και υποχρεωτικά θα εγκατασταθούν στο κτίριο κατά την αποπεράτωσή του σύμφωνα με την οικοδομική του άδεια.

16.8 Για τη χαρτοσήμανση των μελετών ισχύουν οι σχετικές εγκύκλιοι του Α.Π.Σ. Διευκρινίζεται ότι απαλλάσσονται από τη χαρτοσήμανση οι μελέτες πυροπροστασίας των Δημοσίων κτιρίων και ΟΤΑ.

16.9 Οι Π.Υ. πέρα των μελετών πυροπροστασίας που δέχονται από τα Πολεοδομικά Γραφεία της χώρας σύμφωνα με το άρθρο **15** του Π.Δ. 71/1988, θα δέχονται επίσης και τις μελέτες που διαβιβάζονται μέσω των Πολεοδομικών Γραφείων των Δήμων, της Διεύθυνσης Ναοδομίας της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, καθώς και των άλλων Υπηρεσιών που έχουν από το νόμο τη δυνατότητα αυτή.

16.10 Οπου από τις Ειδικές Διατάξεις του Κανονισμού για κάθε χρήση κτιρίου, επιβάλλεται η συγκρότηση Ομάδας Πυροπροστασίας, αυτή θα συγκροτείται σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο Παράρτημα "Ε" της 3/1981 Πυροσβεστικής Διάταξης.

16.11 Σε περίπτωση που ζητείται από τους ενδιαφερόμενους αντίγραφο του πιστοποιητικού πυροπροστασίας που έχει χορηγήσει η Υπηρεσία σας σε μία επιχείρηση χωρίς να έχει λήξει η ισχύς του, μπορεί η Π.Υ. να προβεί στην χορήγηση αυτή, σύμφωνα όμως με τους περιορισμούς της παραγρ. 3 του άρθρου 16 του Ν. 1599/1986, διενεργώντας πρώτα αυτοψία για τη διαπίστωση τήρησης των προβλεπόμενων από τη μελέτη μέτρων και μέσων πυροπροστασίας και στη συνέχεια θα χορηγείτε το αντίγραφο του πιστοποιητικού πυροπροστασίας.

17. Από τη λήψη της παρούσας καταργούνται οι υπ' αριθμ. 20003 Φ.700.2/8-5-1981, 27591 Φ.701.2/28-7-1986, 7894 Φ.701.4/28-2-1994 και 21881 Φ.701.2/18-7-1994, Διαταγές μας, καθώς και κάθε άλλη που ρυθμίζει θέματα που διαλαμβάνονται στην παρούσα.

18. Παρακαλούμε για την προσεκτική μελέτη της παρούσας και την πιστή εφαρμογή της σε συντρέχουσες περιπτώσεις.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

Δ/νσεις και Τμήματα Α.Π.Σ.

kodiko-71

Ο Αρχηγός

Ανδρέας Γκέκας
Αντιστράτηγος